

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

D'TAM
next»

แผนปฏิบัติการราชการรายปี

(พ.ศ. 2569)

กรมการแพทย์แผนไทย
และการแพทย์ทางเลือก

กองวิชาการและแผนงาน
กุมภาพันธ์ 2569

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

แผนปฏิบัติการราชการรายปี (พ.ศ. 2569)

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กองวิชาการและแผนงาน
กุมภาพันธ์ 2569

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

แผนปฏิบัติการราชการรายปี (พ.ศ. 2569) กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ที่ปรึกษา

ดร.นพ.พงศธร พอกเพิ่มดี
นพ.เทวัญ ธานีรัตน์
นายสมศักดิ์ กริชชัย
พญ.สุริยาพร ตั้งศรีสกุล

อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน

บรรณาธิการ

นางสาวนริศรา งามสอาด
นางสาวลัดดาวัลย์ จาคพันธุ์อินทร์
นางสาวศศิธร ใหญ่สถิตย์
พท.ศรารุณี จันดี
นางสาวโยษิตา เข้มพันธุ์
นางสาวจุฑาทิพย์ ไชยดำ
นางสาวศศิประภา สระทองกลาง

กองวิชาการและแผนงาน
กองวิชาการและแผนงาน
กองวิชาการและแผนงาน
กองวิชาการและแผนงาน
กองวิชาการและแผนงาน
กองวิชาการและแผนงาน
กองวิชาการและแผนงาน

ออกแบบปก

นางสาวโยษิตา เข้มพันธุ์

กองวิชาการและแผนงาน

รวบรวมและจัดทำโดย

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนงาน กองวิชาการและแผนงาน
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

Website

<https://www.dtam.moph.go.th>

คำนำ

ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ประกาศ เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2546 และพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ประกาศเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2562 มาตรา 16 ระบุให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี ให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนระดับ 3 อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2569) เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติให้บรรลุวิสัยทัศน์ เชิดชูภูมิปัญญาไทย ต่อยอดเศรษฐกิจใหม่ ก้าวไกลสู่สากล โดยเข้มมุ่งสำคัญเพื่อยกระดับให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการแพทย์ดั้งเดิมของเอเชียภายในปี 2570 และจะส่งผลต่อเป้าหมายภาพรวมของกระทรวงสาธารณสุข คือ ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน อันจะนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

การจัดทำแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2569) ฉบับนี้ ได้วางกรอบแนวคิดให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570) แนวคิดประเทศไทย 4.0 นโยบายรัฐบาล ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2565 และแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งแผนปฏิบัติราชการฉบับนี้ ประกอบด้วย 6 มิติยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) การยกระดับอุตสาหกรรมนวดและเวลเนสไทยสู่ผู้นำโลก (2) การขับเคลื่อนเศรษฐกิจสมุนไพรสู่ New S- Curve (3) การจัดการกัญชา กัญชง และกระท่อมอย่างเป็นระบบ (4) การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อคุณภาพชีวิต (5) การขับเคลื่อนสู่องค์กรดิจิทัลและนวัตกรรม และ (6) การปฏิรูปองค์กรสู่ความเป็นเลิศ โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่าน 6 กลุ่มภารกิจ ได้แก่ (1) กลุ่มภารกิจด้านนวดไทยและเวลเนส (2) กลุ่มภารกิจด้านสมุนไพร (3) กลุ่มภารกิจด้านกัญชาและคุ้มครองภูมิปัญญา (4) กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาบริการ (5) กลุ่มภารกิจด้านยุทธศาสตร์และดิจิทัล (6) กลุ่มภารกิจด้านสนับสนุน ภายใต้ 30 แผนงาน

ทั้งนี้ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ขอขอบคุณผู้บริหาร บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกระดับที่มีส่วนร่วมในการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2569) ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ นี้ จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานด้านการแพทย์และสาธารณสุขร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการบรรลุเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องการให้ “ประชาชนมีสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน” ต่อไป

กองวิชาการและแผนงาน
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

บทสรุปผู้บริหาร

แผนปฏิบัติการราชการรายปี (พ.ศ. 2569) ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จัดทำขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ประกาศเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2546 และพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ประกาศเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2562 เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในการขับเคลื่อนพันธกิจพัฒนาวิชาการและการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยส่งเสริมและพัฒนาการวิจัย การจัดระบบความรู้ พัฒนาแหล่งผลิตและผลิตภัณฑ์สมุนไพร คัมภีร์ และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทย พัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน การบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อนำไปใช้ในระบบบริการสุขภาพอย่างมีคุณภาพ ปลอดภัย และเป็นทางเลือกให้แก่ประชาชนในการดูแลสุขภาพ เพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์ “เขตสุขภาพปัญญาไทย ต่อยอดเศรษฐกิจใหม่ ก้าวไกลสู่สากล” โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม การเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายในและภายนอก และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ส่งผลต่อระบบสุขภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีความสอดคล้อง และเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570) นโยบายของคณะรัฐมนตรี แผนปฏิบัติการในภาพรวมของ กระทรวงสาธารณสุข และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ยังคงยึดทิศทางหลักของแผนปฏิบัติการ ระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ซึ่งมีแผนปฏิบัติการ 4 เรื่อง (4 SMARTs) ได้แก่

1) **พัฒนาวิชาการ องค์กรความรู้ และนวัตกรรมการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร เพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขและสร้างมูลค่าเพิ่ม (SMART Academic)** ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 คัมภีร์ อนุรักษ์และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาทางการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทย กลยุทธ์ที่ 2 สร้างสรรค์องค์ความรู้ พัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รองรับวิกฤตสุขภาพและการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กลยุทธ์ที่ 3 นำวิทยาการเทคโนโลยี ดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาระบบการจัดระบบความรู้ และฐานข้อมูลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และ กลยุทธ์ที่ 4 สร้างความฉลาดรู้ทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกแก่ประชาชน เพื่อการพึ่งตนเองทาง สุขภาพ เป็นสังคมการใช้สมุนไพรที่เข้มแข็ง

2) **พัฒนาบริการการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรไทยในระบบบริการสุขภาพที่เป็นเลิศ และการรับมือกับความต้องการทางสุขภาพของประเทศ (SMART Service)** ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาขีดความสามารถของการจัดบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐทุกระดับเพื่อตอบสนองปัญหาด้านสุขภาพของประเทศ บูรณาการการดำเนินงาน ร่วมกับสหวิชาชีพ และลดความแออัดของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างและบูรณาการองค์ความรู้ ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ที่มีศักยภาพในการดูแลสุขภาพของประชาชนให้กับ สหวิชาชีพเพื่อให้เกิดความมั่นใจและความเชื่อมั่น กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาขีดความสามารถด้านการบริการการแพทย์ แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรทั้งระบบ มุ่งสู่อุตสาหกรรมบริการทางการแพทย์ที่มีความเป็นเลิศ (Center of TAM Excellence) กลยุทธ์ที่ 4 ยกระดับบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และการ แพทย์พื้นบ้าน ทั้งในระบบบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชนที่มีสมรรถนะสูง รองรับปัญหาสุขภาพ ในระดับประเทศ กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนากลไกการจัดบริการสุขภาพด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อ สนับสนุนให้เกิดการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชาชนอย่างทั่วถึงทุกสิทธิหลักประกันสุขภาพ กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่มีคุณภาพ

ให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) และกลยุทธ์ที่ 7 พัฒนา กลไกสนับสนุนและบริหารจัดการการขับเคลื่อนแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service plan) ให้สามารถบูรณา การกับเครือข่ายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการแพทย์แผนไทย นวดไทย สมุนไพรไทย การแพทย์ ทางเลือก เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สร้างงาน สร้างอาชีพ เสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน และคุณภาพชีวิต ประชาชน (SMART Wisdom) ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่อการดำเนิน ธุรกิจของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสร้างโอกาสและรายได้ให้กับประเทศ กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อตอบสนองความต้องการการดูแลสุขภาพของประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ อย่างครบห่วงโซ่อุปทาน กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนารูปแบบบริการสุขภาพและบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ ทางเลือก รองรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นให้เกิดการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจภายหลังสถานการณ์การแพร่ ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 คลี่คลายลง (Post-COVID) กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากจากการแพทย์แผน ไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรเพื่อสร้างความมั่นคงและกระจายรายได้ให้กับชุมชน และกลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริม การพัฒนาและยกระดับอาชีพนวดไทยให้มั่นคง มีศักยภาพ และได้รับการยอมรับในระดับสากล

4) พัฒนาระบบราชการ บุคลากร การบริการ และการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อความเป็น เลิศและทันสมัย (SMART DTAM) ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 องค์กรบริหารจัดการเป็นเลิศ กล ยุทธ์ที่ 2 ปรับระบบและโครงสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และทันต่อการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ที่ 3 ปฏิรูปร ะบบบริหารทรัพยากรบุคคล กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีทักษะที่หลากหลาย (Multitasking) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความสุขในการทำงาน เพื่อให้กรมมีผลผลิตที่ดีและสอดคล้องกับความต้องการด้านสุขภาพของ ประชาชน และกลยุทธ์ที่ 5 พัฒนารูปแบบการบริหารและบริการสู่ระบบดิจิทัล

ในปี พ.ศ. 2569 กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมุ่งมั่นขับเคลื่อนงาน ภายใต้ 6 มิติยุทธศาสตร์ ได้แก่

1. ยกระดับอุตสาหกรรมนวดและเวลเนสไทยสู่ผู้นำโลก ประกอบด้วย 5 แผนงาน ได้แก่ แผนงานที่ 1 โครงการพระราชดำริฯ “น้ำพุร้อนสันกำแพง” แผนงานที่ 2 ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพเฉพาะทางด้านนวดไทย แผนงานที่ 3 สร้างต้นแบบชุมชนดูแลสุขภาพตนเอง (Thai Wellness Community) แผนงานที่ 4 สร้างศักยภาพ ความเป็นผู้นำในเวทีโลก และแผนงานที่ 5 ยกระดับอาชีพและสร้างมาตรฐานการนวดไทย สถานประกอบการ เวลเนสและแหล่งท่องเที่ยว (Thai Wellness Destination) โดยประมาณการวงเงินงบประมาณไว้ทั้งสิ้น จำนวน 32.9174 ล้านบาท

2. ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสมุนไพรสู่ New S-Curve ประกอบด้วย 5 แผนงาน ได้แก่ แผนงานที่ 1 โครงการสนองแนวพระราชดำริฯ “ด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช” แผนงานที่ 2 พลิกเศรษฐกิจด้วยภูมิปัญญาไทย และส่งเสริมการใช้สมุนไพร แผนงานที่ 3 สร้างรากฐานวัตถุดิบ “ปลูกไทยด้วยใจรักษ์” และ “Thai FARMA HUB” แผนงานที่ 4 “เวชสำอางสมุนไพร” สู่ New S-Curve และแผนงานที่ 5 สร้างขีดความสามารถให้ผู้ประกอบการ “ปัญญา-พัฒนา” โดยประมาณการวงเงินงบประมาณไว้ทั้งสิ้น จำนวน 22.5506 ล้านบาท

3. การจัดการกัญชา กัญชง และกระท่อมอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 5 แผนงาน ได้แก่ แผนงาน ที่ 1 สร้างกรอบกฎหมายและการบังคับใช้ แผนงานที่ 2 พัฒนาระบบกำกับดูแลด้วยดิจิทัล แผนงานที่ 3 ยกระดับ การใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ แผนงานที่ 4 ร่วมมือกับทุกภาคส่วนสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจมูลค่าสูง และแผนงาน ที่ 5 สื่อสารและเฝ้าระวังทางสังคม โดยประมาณการวงเงินงบประมาณไว้ทั้งสิ้น จำนวน 13.8520 ล้านบาท

4. การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย 5 แผนงาน ได้แก่ แผนงานที่ 1 Thai Food Good Health แผนงานที่ 2 พัฒนานวัตกรรมเครื่องดื่มสุขภาพ (A-MED Drink) แผนงาน ที่ 3 คลินิกอายุวัฒนะ (Longevity Clinic) แผนงานที่ 4 นวดไทยฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระยะกลาง (IMC)

และแผนงานที่ 5 พันฟูชีวิตใหม่ (ผู้ติดยา) New Life by DTAM โดยประมาณการวงเงินงบประมาณไว้ทั้งสิ้น จำนวน 17.7062 ล้านบาท

5. การขับเคลื่อนสู่องค์กรดิจิทัลและนวัตกรรม ประกอบด้วย 5 แผนงาน ได้แก่ แผนงานที่ 1 สร้างแพลตฟอร์มดิจิทัล “DTAM NEXT” แผนงานที่ 2 จัดตั้ง “ศูนย์ข้อมูลการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ” แผนงานที่ 3 ปฏิรูปการสื่อสารสู่ดิจิทัล “Media DTAM” แผนงานที่ 4 พัฒนานวัตกรรมด้านสิทธิประโยชน์ และแผนงานที่ 5 สร้างระบบนิเวศงานวิจัยและนวัตกรรม โดยประมาณการวงเงินงบประมาณไว้ทั้งสิ้น จำนวน 18.3472 ล้านบาท

6. ปฎิรูปองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 5 แผนงาน ได้แก่ แผนงานที่ 1 ขับเคลื่อนองค์กรด้วยปัญญาประดิษฐ์ แผนงานที่ 2 สร้างองค์กรนำทำงานและ Talent Management แผนงานที่ 3 ยกระดับ Back Office ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล แผนงานที่ 4 สร้างธรรมาภิบาลและการบริหารการเงิน (DTAM Good Governance) และแผนงานที่ 5 องค์กรเรียนรู้ ก้าวสู่ผู้นำ (Learn2Lead) โดยประมาณการวงเงินงบประมาณไว้ทั้งสิ้น จำนวน 8.5540 ล้านบาท

โดยต่อยอดความสำเร็จและบทเรียนจากปี พ.ศ. 2568 เพื่อยกระดับการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ให้เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางสุขภาพและเศรษฐกิจของประเทศ การดำเนินงานจะมุ่งเน้นที่การสร้างนวัตกรรม การพัฒนาบริการที่เป็นเลิศ การส่งเสริมภูมิปัญญาเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการฉบับนี้ ได้มีแผนงานบุคลากรภาครัฐทั้งสิ้น 162.1323 ล้านบาท รายจ่ายประจำขั้นต่ำ/จำเป็น รายการผูกพัน ทั้งสิ้น 37.1612 ล้านบาท นอกจากนี้กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกยังมีการขับเคลื่อนงานด้านการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยผ่านกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ภายใต้วงเงินงบประมาณ 80.0000 ล้านบาท

โดยสรุปแล้ว กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้ประมาณการวงเงินงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. 2569) รวมทั้งสิ้น 697.1287 ล้านบาท ครอบคลุมแหล่งงบประมาณจากเงินงบประมาณแผ่นดิน (งบประมาณรายจ่ายประจำปีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก งบประมาณกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และเงินนอกงบประมาณ (กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เงินรายได้ของหน่วยงาน)

(นายพงศธร พอกเพิ่มดี)

อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

สารบัญ

ส่วนที่ 1 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนัยยะของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560.....	1
ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ.....	38
ส่วนที่ 3 สารสำคัญของแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. 2569).....	40
3.1 ภาพรวม.....	40
3.1.1 วิสัยทัศน์ของส่วนราชการ.....	40
3.1.2 พันธกิจของส่วนราชการ.....	40
3.1.3 วัตถุประสงค์.....	40
3.1.4 เป้าประสงค์และตัวชี้วัดรวม (Ultimate Goal).....	41
3.1.5 จุดยืนและเข็มมุ่ง และความจำเป็นของแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. 2569).....	41
3.2 แผนย่อยภายใต้แผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. 2569).....	43
3.2.1 เรื่องที่ 1 ยกระดับอุตสาหกรรมขนาดและเวเลนส์ไทยสู่ผู้นำโลก.....	44
3.2.2 เรื่องที่ 2 ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสมุนไพรรูสู่ New S-Curve.....	45
3.2.3 เรื่องที่ 3 การจัดการกัญชา กัญชงและกระท่อมอย่างเป็นระบบ.....	45
3.2.4 เรื่องที่ 4 การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อคุณภาพชีวิต.....	46
3.2.5 เรื่องที่ 5 การขับเคลื่อนสู่องค์กรดิจิทัลและนวัตกรรม.....	47
3.2.6 เรื่องที่ 6 ปฏิรูปองค์กรสู่ความเป็นเลิศ.....	48
3.3 ประมาณการวงเงินงบประมาณ พ.ศ. 2569.....	49
บรรณานุกรม.....	66

แผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. 2569) ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
ส่วนที่ 1 ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนโยบายมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ 1)

1) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (หลัก)

(1) เป้าหมาย สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

1) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

1.1 ช่วงวัยผู้สูงอายุ

2) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

2.1 การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ

2.2 การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ

2.3 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

2.4 การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี

2.5 การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่

3) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

3.1 การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(3)การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

มุ่งเน้นการนำองค์ความรู้ทางวิชาการและงานวิจัยด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร เพื่อบูรณาการให้บริการสุขภาพร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันอย่างไร้รอยต่อ เพื่อให้ประชาชนได้รับการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง ครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ เสริมสร้างให้ประชาชนรอบรู้ด้านสุขภาพที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคด้วยการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยสู่การใช้ประโยชน์สูงสุด ถือเป็นหน้าที่ของรัฐบาลภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยมีประเด็นสุขภาพที่มุ่งเน้น ได้แก่ การดูแลสุขภาพประชาชนโดยเฉพาะในผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ผู้ป่วยในระยะประคับประคอง และผู้สูงอายุ ตลอดจนเป็นหน่วยงานสนับสนุนให้สถานีนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ได้ถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถจัดบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในระดับพื้นที่ได้เต็มศักยภาพ เกิดความต่อเนื่องของการจัดบริการด้านสุขภาพให้บริการประชาชนที่ผ่านการพัฒนาคุณภาพของการบริการสุขภาพในระดับปฐมภูมิ ผ่านการพัฒนาารูปแบบและแนวทางการจัดบริการเพื่อให้แต่ละหน่วยบริการเลือกใช้ในการจัดบริการสุขภาพที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลให้การจัดบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในหน่วยบริการที่ถ่ายโอนไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในระดับพื้นที่

2) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (รอง)

(1) เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

1) การเกษตรสร้างมูลค่า

1.1 เกษตรชีวภาพ

2) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

2.1 อุตสาหกรรมชีวภาพ

2.2 อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร

3) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว

3.1 ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

3.2 ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

4) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

4.1 สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

4.2 เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ

5) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

5.1 ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรมีศักยภาพและส่งเสริมให้เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผ่านการนำภูมิปัญญาดั้งเดิมที่ได้รวบรวม อนุรักษ์ไว้ มาส่งเสริม และสนับสนุนให้สามารถนำไปพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมให้เกิดผลิตภัณฑ์สมุนไพรและบริการใหม่ ที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่มีกระแส ในการดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กระแสความนิยมการใช้ฟ้าทะลายโจร กัญชา กัญชง และสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ และการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุในสังคมโลก รวมถึงการเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร ผู้ประกอบการสถานพยาบาล ผู้ประกอบการด้านสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวให้สามารถนำองค์ความรู้และสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มรองรับบริการการแพทย์ครบวงจรและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในประชาชนกลุ่มผู้รักสุขภาพ นักท่องเที่ยวและชาวต่างประเทศที่มีรายได้สูง

3) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง (รอง)

(1) เป้าหมาย

1) ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

2) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

1) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ

1.1 การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ

2) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

2.1 การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน จากภัยคุกคามและปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ได้แก่ การค้ามนุษย์ การแพร่ระบาดของยาเสพติด เป็นต้น

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติใน 2 ส่วน ได้แก่ (1) การสร้างเกียรติภูมิอำนาจต่อรอง และหนุนเสริมให้นานาชาติยอมรับในระดับสากล ผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมให้การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก สมุนไพร และการนวดไทยเป็นรูปแบบที่ดีของการขับเคลื่อนการแพทย์ดั้งเดิมให้กับภูมิภาคอาเซียนและประเทศอื่น ๆ ประสานและร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย ขีดกลางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์จากการคุ้มครองและเฟื่องฟูภูมิปัญญาในเวทีระดับสากล รวมถึงสร้างความร่วมมือกับองค์การอนามัยโลกและเครือข่ายในแต่ละประเทศ เพื่อพัฒนาการแพทย์ดั้งเดิมร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งส่งผลให้ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ และ

(2) มุ่งเน้นให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพในการใช้สมุนไพรที่ถูกปลดล็อกจากการเป็นยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562 และ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2564 ให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างมีวิจักษณ์ญาณ ถูกต้อง เหมาะสม และปลอดภัย เพื่อป้องกันอาการข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์จากการใช้อย่างไม่ถูกวัตถุประสงค์ ตลอดจนนำศักยภาพของการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรเพื่อสนับสนุนการลดผลกระทบจากยาเสพติดต่อผู้เสพและสังคมอย่างเป็นรูปธรรมร่วมกับหน่วยบริการสาธารณสุขในระดับพื้นที่ โดยมุ่งหวังในการบรรลุเป้าหมายให้ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

4) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (รอง)

(1) เป้าหมาย สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

1) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

1.1 สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษาโดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

2) การเสริมสร้างพลังทางสังคม

2.1 การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

มุ่งเน้นการนำองค์ความรู้ทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรที่มีศักยภาพเพื่อบริณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคของผู้สูงอายุให้มีคุณภาพ เหมาะสมกับภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุที่มีความจำเพาะเฉพาะราย และครอบคลุมทุกพื้นที่ นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการนำผลการศึกษาวิจัย และข้อมูลเชิงวิชาการที่เป็นประโยชน์เพื่อสนับสนุนบริการการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรให้เข้าสู่ชุดสิทธิประโยชน์ของระบบประกันสุขภาพของประเทศในทุกประเภท ตลอดจนสนับสนุนองค์ความรู้และวิชาการเพื่อคัดเลือดยาจากสมุนไพรที่มีความจำเป็นในการป้องกันและแก้ไขปัญหสุขภาพ มีความปลอดภัย มีประสิทธิภาพ มีข้อบ่งใช้ชัดเจน และมีหลักประกันคุณภาพมาตรฐาน ให้เป็นรายการยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ ในกลุ่มโรคและกลุ่มอาการที่มีความสำคัญในระบบสุขภาพ ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง อันเป็นการสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองด้านสุขภาพ และมีส่วนช่วยให้เข้าถึงบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกของประชาชนในสถานบริการสาธารณสุขเป็นไปอย่างไร้รอยต่อร่วมกับการให้บริการการแพทย์แผนปัจจุบัน เพื่อให้การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร เป็นส่วนหนึ่งของการบรรลุเป้าหมายให้เกิดการสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติในสังคมไทย

5) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (รอง)

(1) เป้าหมาย ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุล ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

(2) ประเด็นยุทธศาสตร์

1) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

1.1 เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

1.2 อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด

(3) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

มุ่งเน้นการพัฒนาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรภายใต้กรอบการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย เพื่อเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Herbs in BCG) ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองสมุนไพรและบริเวณถิ่นกำเนิดสมุนไพรตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542 ผ่านการประกาศกำหนดประเภท ลักษณะ ชนิด และชื่อของสมุนไพรที่มีค่าต่อการศึกษาวิจัย หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ หรืออาจจะสูญพันธุ์ ให้เป็นสมุนไพรควบคุม และมีการจัดทำแผน

การบริหารจัดการความเสี่ยงในการกำกับบริหาร การจัดการการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด คุ่มค่า ได้ผลตามเป้าหมาย เกิดประโยชน์สูงสุด การนำเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการให้บริการตามภารกิจของกรมของ ประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและสมรรถนะสูงควบคู่กับการ เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมองค์กร พัฒนาระบบการเพื่อตอบสนองผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเป็นต้นแบบที่ดีของระบบการบริหารราชการที่ดี ในการขับเคลื่อนองค์กรคุณภาพ มีธรรมาภิบาล เกิดความโปร่งใส ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกที่รวดเร็วและ รุนแรง (VUCA World)

1.2 แผนระดับที่ 2

1.2.1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(1) ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี (หลัก)

(1.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย 130001 คนไทยมีสุขภาพที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ เสริมนำไปบรรลุตัวชี้วัดอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย) เพื่อบรรลุเป้าหมายไม่น้อยกว่า 72 ปี ภายในปี 2570 ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและ นอกกระทรวงสาธารณสุข โดยการนำศักยภาพของการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) ทั้งในสาขาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน สาขาการใช้กัญชาทางการแพทย์ สาขการพัฒนากระบวนการใช้ยาอย่างสมเหตุผล สาขาการดูแลระยะเปลี่ยนผ่านผู้ป่วยกึ่งเฉียบพลัน (Intermediate Care) และการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care) หรือสาขาอื่น ๆ ที่การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมีศักยภาพในการดูแลสุขภาพของประชาชน และรองรับ สถานการณ์ปัญหาด้านสุขภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผ่านการบูรณาการองค์ความรู้ วิชาการ วิจัยและนวัตกรรม และแนวทางการรักษาโรคที่การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมีศักยภาพร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันของ หน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับอย่างมีคุณภาพมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมประชาชนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการมุ่งเน้นการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ผ่านการพัฒนาช่องทางเข้าถึงข้อมูลสุขภาพที่ถูกต้อง ผ่านภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง อาทิ ครอบครัว บ้าน โรงเรียน ชุมชน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อให้ประชาชนเกิดการตระหนักรู้และเลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรในการดูแลสุขภาพของตนเองและชุมชนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตาม สถานการณ์

- Contribution ต่อเป้าหมาย การดำเนินงานด้านแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อสนับสนุนคนไทยมีสุขภาพที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้นในขณะนี้ยังไม่สามารถระบุได้ว่าจะสามารถ ช่วยให้คนไทยมีอายุเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายเท่าใด อย่างไรก็ตามกิจกรรมที่ได้กล่าวถึงเพื่อมุ่งให้เกิดการบรรลุเป้าหมาย ตามแผนแม่บทฯ นี้ จะสามารถส่งเสริมและตอบสนองผลกระทบเชิงสุขภาพเพื่อมุ่งลดอัตราป่วยและอัตราตายในกลุ่ม โรค/กลุ่มอาการที่การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมีศักยภาพ และมุ่งลดความแออัดและลดระยะเวลา รอคอยในโรงพยาบาลขนาดใหญ่จากการมุ่งเน้นการขยายการจัดบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ในหน่วยบริการในระดับปฐมภูมิ

(1.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันและ ควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ

● แนวทางการพัฒนา

- 1) สร้างเสริมความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาพ รวมทั้งส่งเสริม ความรอบรู้และพฤติกรรมสุขภาพจิตของคนทุกกลุ่มวัยผ่านการพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ด้าน สุขภาพและกระบวนการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพจิตที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโดยสะดวกและ นำไปใช้ในการจัดการสุขภาพได้อย่างเหมาะสม

2) พัฒนาศักยภาพเครือข่ายการพัฒนาทุกภาคส่วนต่าง ๆ โดยจะต้องมีองค์ความรู้ และความพร้อมที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการเจ็บป่วยและตายจากโรคที่ป้องกันได้ รวมถึงศักยภาพในการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพและสุขภาพจิตได้ด้วยตัวเอง นำไปสู่การพึ่งตัวเอง และมีการกระจายอำนาจ การวางแผน การตัดสินใจ เพื่อให้ดำเนินการด้านสุขภาพต่าง ๆ ตอบสนองต่อความจำเป็นในพื้นที่อย่างแท้จริง รวมทั้งการพัฒนาาระบบเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมทุกระดับ

3) การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และกลไกการสื่อสารประชาสัมพันธ์แบบบูรณาการทุกระดับ เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาพและสุขภาพจิตของประชาชน

4) กำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามทั้งด้านสุขภาพและสุขภาพจิตของประชาชน โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาพในทุกนโยบายที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาพคนไทย

- เป้าหมายของแผนย่อย 130101 ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพสามารถดูแลสุขภาพมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทหลักในการนำองค์ความรู้ทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ไปวิเคราะห์ เพื่อนำไปใช้ในพัฒนานโยบายเชิงป้องกันกับปัจจัยเสี่ยงใหม่ ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และมีภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการปรับใช้ในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่เหมาะสม รวมถึงมีกระบวนการสังเคราะห์ถ่ายทอด สื่อสาร สร้างความรอบรู้ที่ถูกต้องผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น บุคลากรด้านสาธารณสุขที่จะต้องมีความรอบรู้ที่เกี่ยวกับความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อส่งต่อไปกับประชาชน มีเครื่องมือและกลไกการทำงานจากการพัฒนาเทคโนโลยีการเฝ้าระวังและตอบโต้ความเสี่ยงด้านสุขภาพที่ถูกต้องและเพิ่มการสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรที่มีความน่าเชื่อถือที่ผ่านการปรับ Rebranding และเพิ่ม Social Marketing เพื่อพัฒนาให้มาตรการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดกระแสกลุ่มผู้รักสุขภาพและสนใจการนำการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรมาใช้ในการดูแลสุขภาพมีแนวโน้มสูงขึ้น ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้สามารถตระหนักถึงการมีสุขภาพที่ดีและมีศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องภายใต้หลักฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อป้องกันความเสี่ยงในการรับรู้ เข้าใจ และนำองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกไปใช้อย่างไม่ถูกต้องและเหมาะสม โดยการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชากรในภาพรวมเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้นในภาพรวมของประเทศ

- Contribution ต่อเป้าหมาย การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเป็นส่วนหนึ่งของการบรรลุตัวชี้วัดของอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชากร โดยมุ่งให้บรรลุเป้าหมายไม่น้อยกว่า 70 คะแนนภายในปี 2570 โดยบูรณาการร่วมกับกรมอนามัยในการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้นตามบริบทที่กรมเกี่ยวข้อง เช่น การเข้าถึงข้อมูลและการค้นหาข้อมูลที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สมุนไพร การเข้าใจฉลากของผลิตภัณฑ์สมุนไพร การเข้าใจข้อบ่งชี้ของบริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ความรู้ของบุคลากรทางการแพทย์และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่จะช่วยในการตอบข้อซักถามข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สมุนไพรและบริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในระดับพื้นที่ และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการตรวจสอบผลิตภัณฑ์สมุนไพรว่ามีคุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัยหรือไม่ ตลอดจนทราบแหล่งร้องเรียนเมื่อพบปัญหาจากการใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรด้วย

(1.3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี

● แนวทางการพัฒนา สร้างการมีส่วนร่วมเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพบริการอนามัยแบบบูรณาการร่วมกับชุมชน รวมทั้งพัฒนาการวิเคราะห์ความเสี่ยง การประเมินความต้องการด้านสุขภาพ เพื่อการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ ในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด โดยพัฒนาแนวทางและศักยภาพ บุคลากรสาธารณสุขและหน่วยงานระดับท้องถิ่นและชุมชน ตลอดจนจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างเสริม สุขภาวะในชุมชนและระหว่างชุมชนอื่น ๆ

● เป้าหมายของแผนย่อย 130201 จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนในการพัฒนา ต้นแบบชุมชนสุขภาพดี ภายใต้ตัวชี้วัดตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข” ต่อจำนวนตำบล ทั่วประเทศ โดยนำการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก ภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้าน และสมุนไพรมาประยุกต์ใช้ใน ชุมชน ผ่านกลไกจัดการสุขภาพ โรงเรียน ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ชมรมต่าง ๆ และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ให้สามารถเสริมสร้างสุขภาวะ เป็นที่พึงของชุมชน สามารถลดรายจ่ายด้านสุขภาพ ซึ่งจะช่วยเสริมทำให้จำนวนชุมชนสุขภาพดีในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

● Contribution ต่อเป้าหมาย การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเป็นส่วนหนึ่ง ที่ตอบสนองตัวชี้วัดให้ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข” ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ อย่างน้อยจังหวัดละ 1 แห่ง ภายในปี 2568 ผ่านการนำภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ ทางเลือก และสมุนไพรเพื่อนำไปใช้ในการสร้างความเข้มแข็งของแต่ละชุมชนในการพึ่งพาตนเองด้านสุขภาพ

(1.4) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการ สร้างสุขภาวะที่ดี

● แนวทางการพัฒนา

1) ปรับเปลี่ยนและพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัย ได้ตามมาตรฐานสากล ภายใต้ระบบการบริหาร ที่มีการกระจายอำนาจ มีประสิทธิภาพ พอเพียง เป็นธรรมและยั่งยืน รวมทั้งปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากร ร่วมกันระหว่างสถานพยาบาลทุกสังกัดในเขตพื้นที่สุขภาพในการพัฒนาคุณภาพระบบบริการทั้งด้านบุคลากร ทรัพยากรทางการแพทย์ และโครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมโยงบริการตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ ทูตียภูมิ และตติยภูมิเข้าด้วยกัน อย่างไม่มีอุปสรรค พร้อมพัฒนาระบบส่งต่อและระบบการแพทย์ฉุกเฉินที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการ พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบบริการสุขภาพ

2) ปรับเปลี่ยนและพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพของประชาชนตลอดช่วงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ โดยอยู่ บนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง โดยจัดทำแนวทางการรับภาระค่าใช้จ่ายร่วมกันทั้งภาครัฐและผู้ใช้บริการตาม ฐานะที่คำนึงถึงความเป็นธรรมและการเข้าถึงบริการสุขภาพที่จำเป็นของกลุ่มผู้มีรายได้น้อย โดยพิจารณาถึงความ เป็นไปได้ทางการคลังของประเทศ รวมทั้งบูรณาการระบบข้อมูลสารสนเทศของแต่ละระบบหลักประกันสุขภาพให้ เกิดความเป็นเอกภาพทั้งเรื่องสิทธิประโยชน์ การใช้บริการ งบประมาณการเบิกจ่าย และการติดตามประเมินผล

3) นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพกับระบบบริการสุขภาพ และ ระบบสุขภาพทางไกล เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ

● เป้าหมายของแผนย่อย 130301 มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับ เข้าถึงได้ดีขึ้น

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทหลักในการนำศักยภาพ ของการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรเพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริการสุขภาพร่วมกับ การแพทย์แผนปัจจุบันอย่างไร้รอยต่อ ผ่านการดำเนินการทั้งในมิติการพัฒนาวิชาการ การพัฒนามาตรฐานการบริการ และการต่อยอดการจัดบริการเพื่อบูรณาการเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันอย่างเป็น รูปธรรม ภายใต้แผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan) ในหลากหลายสาขา และให้ความสำคัญกับปัญหา สุขภาพที่สำคัญของประเทศและเป็นกลุ่มโรค/อาการที่การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมีศักยภาพ

นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการติดตั้งและขยายผลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในหน่วยบริการปฐมภูมิทั้งในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดบริการและการเข้าถึงบริการสุขภาพเบื้องต้นของประชาชนที่บูรณาการร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน โดยมุ่งหวังว่าการดำเนินงานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในการบรรลุตัวชี้วัดของประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพ ไม่เกินอันดับที่ 20 ของโลกภายในปี 2570

- Contribution ต่อเป้าหมาย การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้อันดับประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพในระดับโลกมีแนวโน้มที่ดีขึ้น เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์การจัดอันดับของ Bloomberg จะพิจารณาจากความคุ้มค่าต่อการเสียค่าบริการทางสาธารณสุข พบว่าภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่มีผลการศึกษาและงานวิจัยรองรับ และมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาสุขภาพที่สำคัญของประเทศจะช่วยให้ประเทศไทยพึ่งพาการใช้สมุนไพรในประเทศเพิ่มขึ้น และช่วยลดการนำเข้ายาจากต่างประเทศเฉลี่ยอย่างน้อยปีละ 1,500 ล้านบาท (ข้อมูลจาก Health Data Center) ซึ่งก่อให้เกิดการลดต้นทุนด้านการดูแลสุขภาพในกลุ่มโรค/อาการที่การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมีศักยภาพและสามารถบูรณาการการรักษา ร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันอย่างไร้รอยต่อ

(1.5) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

● แนวทางการพัฒนา

- 1) ส่งเสริมระบบการจัดบริการสาธารณสุขทั้งในระดับปฐมภูมิและบริการดูแลระยะยาว สำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปยังส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนารูปแบบและคุณภาพการบริการปฐมภูมิและเพิ่มขีดความสามารถของระบบและบุคลากร รวมทั้ง จัดให้มีกลไกช่วยเหลือและสนับสนุนสวัสดิการชุมชนที่ครอบคลุมการให้ความช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงบริการจากสถานพยาบาลของรัฐในพื้นที่มีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน อาทิ ค่าใช้จ่ายการเดินทางไปสถานพยาบาล รวมทั้งจัดให้มีบริการด้านสุขภาพเชิงรุกทั้งในด้านการให้คำปรึกษา การควบคุมและป้องกันกลุ่มเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาเรื้อรังต่อสุขภาพ และการส่งเสริมด้านสุขอนามัย

- 2) พัฒนากำลังคนและบุคลากรด้านสุขภาพสู่ความเป็นมืออาชีพ สร้างและพัฒนากลไกการบริหารจัดการระบบการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายด้านสุขภาพ รวมทั้งสร้างการตระหนักรู้ให้กับประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของตนเองและวิธีการแก้ไขปัญหาสำหรับบุคคลที่ไม่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน

- เป้าหมายของแผนย่อย 130401 การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ เป็นหน่วยงานหลักในการมุ่งเน้นพัฒนางานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ในมิติการพัฒนาวิชาการ การพัฒนามาตรฐานการบริการ และการต่อยอดการจัดบริการเพื่อบูรณาการเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกับการพัฒนาบริการด้านสุขภาพที่สอดคล้องกับความต้องการ และโรคภัยไข้เจ็บอื่นที่เป็นปัญหาสุขภาพในระดับประเทศโดยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีศักยภาพ เพื่อลดภาระและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการให้บริการสุขภาพด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน และร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมให้การจัดอันดับประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพที่มีการบูรณาการการแพทย์แผนไทยในระบบบริการสุขภาพมีอันดับที่ดีขึ้น (1 ใน 25)

- Contribution ต่อเป้าหมาย การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกสามารถส่งต่อผลลัพธ์ในการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนให้กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพ ได้รับการดูแล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ผ่านการบูรณาการการจัดบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐที่มีชุดสิทธิประโยชน์ของหลักประกันสุขภาพแห่งชาติรองรับ ในยาสมุนไพรหรือหัตถการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่เป็นผลการศึกษาเชิงประจักษ์และเป็นที่ยอมรับของบุคลากรทางการแพทย์และประชาชนทั่วไป ให้แก่ประชาชนผู้มารับบริการอย่างน้อยร้อยละ 20 ของจำนวนครั้งการให้บริการในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐทั่วประเทศ

(2) ประเด็น (01) ความมั่นคง (รอง)

(2.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 010002 ประชาชนอยู่ดี กินดีและมีความสุขดีขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ มีกลวิธีในการนำพืชสมุนไพรที่เคยเป็นยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือยังเป็นยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายที่มีศักยภาพและประโยชน์ทางการแพทย์ ไปใช้เพื่อดูแลสุขภาพของประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี ผ่านกระบวนการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ การกำหนดมาตรฐานการให้บริการสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ปลอดภัยลดปัญหาการนำพืชสมุนไพรดังกล่าวไปใช้อย่างไม่พึงประสงค์ ตลอดจนนำศักยภาพของการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกมาบูรณาการเพื่อลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm reduction) เพื่อดูแลสุขภาพผู้ที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาอย่างน้อยร้อยละ 1 ของผู้ป่วยทั้งหมด ซึ่งร่วมลดปัญหาสังคมให้มีแนวโน้มที่ดีขึ้น และจะส่งผลสนับสนุนให้ดัชนีวัดความสุขโลก ไม่เกินอันดับที่ 30 ภายในปี 2570 ต่อไป

(2.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การป้องกันและแก้ไขปัญหาลดผลกระทบต่อความมั่นคง

● แนวทางการพัฒนา

ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มุ่งยึดแนวความคิดการแก้ไขปัญหายาเสพติดตั้งแต่ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ

(5) การป้องกันยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมเป็นรูปธรรม โดยการปลูกฝังค่านิยม และองค์ความรู้ที่เหมาะสมอันจะส่งผลกระทบต่อความคิดและโน้มน้าวให้เกิดความเห็นที่

(7) การดูแลผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ให้เข้าถึงการบำบัดรักษา และการลดอันตรายหรือผลกระทบจากยาเสพติด โดยการคัดกรอง ประเมินวินิจฉัยที่มีประสิทธิภาพ กำหนดแผนการดูแลและให้การบำบัดรักษาที่เหมาะสม มีมาตรฐาน พร้อมทั้งให้การติดตามช่วยเหลือ พันฟูสมรรถภาพที่ครอบคลุมทุกมิติ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมชุมชน ได้อย่างปกติสุขและเท่าเทียม

- เป้าหมายของแผนย่อย 010201 ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีกลวิธีในการนำพืชสมุนไพรที่เคยเป็นยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือยังเป็นยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายที่มีศักยภาพและประโยชน์ทางการแพทย์ ไปใช้เพื่อดูแลสุขภาพของประชาชนให้มีสุขภาพที่ดี ผ่านกระบวนการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ การกำหนดมาตรฐานการให้บริการสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ปลอดภัยลดปัญหาการนำพืชสมุนไพรดังกล่าวไปใช้อย่างไม่พึงประสงค์ ตลอดจนนำศักยภาพของการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมาบูรณาการเพื่อลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm reduction) เพื่อดูแลสุขภาพผู้ที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาอย่างน้อยร้อยละ 1 ของผู้ป่วยทั้งหมด คิดเป็น 1,793 คน จากผู้รับการบำบัดรักษาและพันฟูผู้ติดยาเสพติดที่ผ่านการรวบรวมในระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและพันฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศ (บสต.)ทั้งสิ้น 179,381 คน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (Health Data Center) ซึ่งร่วมลดปัญหาสังคมให้มีแนวโน้มที่ดีขึ้น

- Contribution ต่อเป้าหมาย การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมีส่วนสนับสนุนให้ดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคามให้มีแนวโน้มที่ดีขึ้นทางอ้อม ภายใต้องค์ประกอบของระบบรักษาความปลอดภัยค่านึงถึงปัจจัยทางอาญาที่ร้ายแรง อาทิ การก่ออาชญากรรมและการฆาตกรรม และการรับรู้ถึงความไว้วางใจของประชาชนในการรักษาความปลอดภัยภายในประเทศ ผ่านการนำศักยภาพของการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมาบูรณาการเพื่อลดอันตรายจากยาเสพติด (Harm reduction) เพื่อดูแลสุขภาพผู้ที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาอย่างน้อยร้อยละ 1 ของผู้ป่วยทั้งหมด คิดเป็น 1,793 คน จากผู้รับการบำบัดรักษาและพันฟูผู้ติดยาเสพติด

ยาเสพติดที่ผ่านการรวบรวมในระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศ (บสต.)ทั้งสิ้น 179,381 คน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (Health Data Center) ซึ่งร่วมลดปัญหาสังคมให้มีแนวโน้มที่ดีขึ้น

(3) ประเด็น (02) การต่างประเทศ (รอง)

(3.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 020001 การต่างประเทศไทยมีเอกภาพทำให้ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากลและมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ สนับสนุนการนำศักยภาพและความโดดเด่นของการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรในประเทศ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับภูมิภาคอื่น ในการนำการแพทย์ดั้งเดิมของประเทศนั้น ๆ บูรณาการการให้บริการสุขภาพร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดคะแนนการต่างประเทศไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ภายในปี 2570 ในมิติของการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ และการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก เพื่อสร้างความนิยมไทยในต่างประเทศและสร้างมูลค่าให้แก่แบรนด์สินค้าไทย ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือเพื่อพัฒนาและทางวิชาการการแพทย์ดั้งเดิมระหว่างประเทศ

(3.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

● แนวทางการพัฒนา

- 1) เสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศตามกฎระเบียบ พันธกรณีระหว่างประเทศ และมาตรฐานสากล

- 2) ผลักดันให้มีการจัดทำ ปรับปรุง และบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศของไทยและมีความเป็นมาตรฐานสากล และจัดทำความตกลงกับต่างประเทศให้รองรับพัฒนาการใหม่ ๆ ในเรื่องที่เป็นผลประโยชน์ของชาติ และมุ่งอนุรักษ์พันธกรณีระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์สากลที่สำคัญหรือที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย

- เป้าหมายของแผนย่อย 020301 ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนในการพัฒนาและจัดเตรียมข้อมูลเชิงวิชาการและองค์ความรู้ทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรเพื่อเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมท่าทีของประเทศไทยต่อประเด็นต่าง ๆ การประชุมความร่วมมือระหว่างประเทศของผู้บริหารระดับสูงกระทรวงสาธารณสุขในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงยกระดับมาตรฐานการให้บริการและผลิตภัณฑ์ให้เทียบเท่าในระดับสากล ตลอดจนมีกระบวนการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยกับต่างประเทศที่ดูแลด้านการแพทย์ดั้งเดิมกับต่างประเทศต่างในเชิงนโยบาย กฎระเบียบต่าง ๆ ในกรอบความร่วมมือที่เกี่ยวข้อง

- Contribution ต่อเป้าหมาย การดำเนินงานด้านการแพทย์ดั้งเดิมระหว่างประเทศของประเทศไทยมีส่วนสนับสนุนให้สนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดสูงสุดทั้งต่อประเทศไทยและนานาชาติในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity) สหภาพนานาชาติเพื่อคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ (International Union for the Protection of New Varieties of Plants) มาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับสากล (ISO/TC 249) และการดำเนินงานตามกรอบขององค์การอนามัยโลก (WHO)

(3.3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก

● แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย เพื่อมุ่งสร้างความนิยมไทยในต่างประเทศ และสร้างมูลค่าให้แก่แบรนด์ประเทศไทยและเสริมสร้างอำนาจแบบนุ่มนวลของไทยอย่างเป็นระบบ

2) ส่งเสริมให้ไทยมีบทบาทในความร่วมมือทุกระดับอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างพันธมิตรรอบด้าน และให้ไทยเป็นที่ยอมรับและมีสถานะที่ดีในเวทีระหว่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาควิชาการ ของไทยกับประเทศต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีระหว่างกัน รวมถึงการสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องของต่างประเทศที่มีต่อประเทศไทยโดยชี้แจงข้อเท็จจริงและใช้แนวทางชี้แจงให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

3) ส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาและทางวิชาการ หรือการให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมนุษยธรรมแก่มิตรประเทศ ซึ่งจะสนับสนุน/เสริมสร้างอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย

- เป้าหมายของแผนย่อย 020401 ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้นจากการพัฒนาการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพผ่านการดำเนินการภายในประเทศโดยบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมความนิยมไทยในต่างประเทศ และบทบาทไทยในเวทีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ดำเนินการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศร่วมกับประเทศสมาชิกในอาเซียนเพื่อผลักดันให้การแพทย์ดั้งเดิมเป็น Health priority ในแผนปฏิบัติการด้านสุขภาพของอาเซียน พัฒนารูปแบบความร่วมมือทุกระดับอย่างสร้างสรรค์ผ่านการประชุมวิชาการระหว่างประเทศ เพื่อนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการแพทย์ดั้งเดิมในแต่ละประเทศ สร้างอำนาจแบบนุ่มนวลของไทยผ่านการเผยแพร่มาตรฐานทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้กับหน่วยงานระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้อง และผลักดันองค์ความรู้ที่มีศักยภาพเพื่อให้เกิดการยอมรับระหว่างประเทศหรือขึ้นทะเบียนมรดกโลก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์และบทบาทของการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรในเวทีต่างประเทศ ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งของคนไทยในต่างประเทศที่มีศักยภาพด้านนวัตกรรมไทยผ่านการฝึกอบรมและรับรองสถานฝึกอบรมด้านนวัตกรรมไทยในต่างประเทศผ่านหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

- Contribution ต่อเป้าหมาย การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมีส่วนในการพัฒนารูปแบบด้านการแพทย์ดั้งเดิมระหว่างประเทศให้เกิด หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทยในส่วนของความร่วมมือระดับพหุภาคี ได้แก่ (1) ASEAN ผ่าน ASEAN Health Cluster 3, ASEAN-China และ ASEAN-India (2) LMC (Lancang-Mekong Cooperation) (3) APEC (4) BIMSTEC และ (5) MGC (Mekong-Ganga Cooperation) และความร่วมมือระดับทวิภาคี ได้แก่ ประเทศจีน อินเดีย ภูฏาน และเมียนมา

(4) ประเด็น (03) การเกษตร (รอง)

(4.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 030001 ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาการเกษตรเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ มุ่งเน้นการพัฒนาสมุนไพรไทยเพื่อเศรษฐกิจครบวงจร โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกสมุนไพรเพิ่มมากขึ้น ภายใต้วิธีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) หรือออแกนิกส์ รองรับบริการบริโภคและบริการสุขภาพที่จำเป็นต้องใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4.5 ต่อปี

(4.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรชีวภาพ

- แนวทางการพัฒนา

1) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนการเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

2) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ มีการยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจ การเกษตรขนาดกลางและเล็กบนฐานทรัพยากรชีวภาพ ตลอดจนมีการใช้ฐานจากการทำเกษตรกรรมยั่งยืนซึ่งเป็นระบบการผลิตที่คำนึงถึงระบบนิเวศ สภาพแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัชผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

4) ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย โดยใช้โอกาสจากความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันที่หันมาใส่ใจสุขภาพ และการรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านเกษตรชีวภาพ

- เป้าหมายของแผนย่อย 030301 สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทหลักในการพัฒนาและส่งเสริมการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มจากสมุนไพรไทยผ่านการสร้างคุณค่าตลอดทั้งห่วงโซ่ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ตั้งแต่การส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพร การสนับสนุนวิชาการรองรับการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาดที่มุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจของคุณประโยชน์ของสมุนไพรไทย รองรับกลุ่มผู้บริโภคและบริการที่เกี่ยวข้องด้านสมุนไพรตามความต้องการของตลาดโดยเฉพาะอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอางและผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง สนองความต้องการการดูแลสุขภาพประชาชนทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่สนใจในการดูแลสุขภาพจากสมุนไพร และฐานข้อมูลเกษตรชีวภาพที่มุ่งเน้นการปลูกและพัฒนาวัตถุดิบผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้มีคุณภาพสูงและเพียงพอต่อความต้องการของตลาด นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของอัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพขยายตัว ร้อยละ 15

- Contribution ต่อเป้าหมาย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมีบทบาทเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570 เพื่อบรรลุตัวชี้วัดให้ขนาดตลาดวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 เท่าตัวภายในปี 2570 (ไม่น้อยกว่า 90,000 ล้านบาท) และความเข้มแข็งของห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) อุตสาหกรรมสมุนไพรไทยเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 20 ภายในปี 2570 ซึ่งส่งผลสนับสนุนต่ออัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570

(5) ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (รอง)

(5.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 040001 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรมและบริการ

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ มุ่งเน้นการดำเนินการ 2 ประเด็นสำคัญ คือ 1) การนำสมุนไพรที่มีศักยภาพมาพัฒนาให้เป็นสารสกัด เวชสำอาง หรือนวัตกรรมอาหารชีวภาพ โดยการศึกษา วิจัย และพัฒนาต้นแบบมาตรฐานและผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นเพื่อต่อยอดสู่การส่งเสริมและการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ

และ 2) การนำบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเข้าสู่การยกระดับคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องและผู้ให้บริการให้มีศักยภาพรองรับการให้บริการ กลุ่มประชาชนผู้มีรายได้ดีและกลุ่มนักท่องเที่ยวเพื่อบูรณาการการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการสุขภาพกับ นโยบาย Medical Hub เพื่อสนับสนุนผลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สาขาอุตสาหกรรม ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4.8 และอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สาขาบริการ ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5.3

(5.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ อุตสาหกรรมชีวภาพ

● แนวทางการพัฒนา

สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจฐานชีวภาพ เช่น ชีวเคมีภัณฑ์ วัสดุชีวภาพ ชีวเภสัชภัณฑ์ เวชสำอาง นวัตกรรมอาหารชีวภาพ สารสกัดสมุนไพร เชื้อเพลิงชีวภาพ และ พลังงานชีวภาพ เป็นต้น และสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพอุบัติใหม่ทั้งระบบอย่างครบวงจร

● เป้าหมายของแผนย่อย 040101 อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทหลักในการศึกษา วิจัย และ พัฒนามาตรฐานสารสกัด และผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อให้เกิดการสร้างผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมชีวภาพรูปแบบใหม่ ที่ตอบสนองความต้องการในตลาดสุขภาพ โดยเฉพาะเวชสำอาง และนวัตกรรมอาหารชีวภาพ เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ จากสมุนไพรที่มีความหลากหลายและตอบสนองความต้องการดูแลสุขภาพของผู้บริโภคที่ให้ความสนใจในการดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น สามารถนำนวัตกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อต่อยอดสู่การใช้ประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร เพื่อนำไปใช้ในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์สมุนไพร จะมีส่วนช่วยผลักดันให้อุตสาหกรรมชีวภาพ ในภาพรวมของประเทศให้บรรลุเป้าหมายและมีการขยายตัวร้อยละ 5

● Contribution ต่อเป้าหมาย นวัตกรรมผลิตภัณฑ์จากสารสกัดสมุนไพรที่ผ่านการพัฒนา องค์ความรู้ สามารถนำไปใช้ในการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจผ่านการส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์สมุนไพรใหม่ ๆ ที่ตอบสนองความต้องการและความเชื่อมั่นของผู้บริโภค ทั้งในและต่างประเทศให้เพิ่มมากขึ้น โดยคาดหวังว่าการดำเนินการดังกล่าวจะไปสนับสนุนให้ขนาดตลาดวัตถุดิบและ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 เท่าตัว (90,000 ล้านบาท) ภายในปี พ.ศ. 2570

(5.3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร

● แนวทางการพัฒนา

1) พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์แบบบูรณาการควบคู่ไปกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในห่วงโซ่มูลค่า เช่น อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์และอุตสาหกรรมชีวภาพ เป็นต้น

2) ส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น การแพทย์ทางไกลและการแพทย์แม่นยำปัญญาประดิษฐ์ เทคโนโลยีชีวภาพด้านสุขภาพ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ยา และชีววัตถุ เป็นต้น ตลอดจนจัดทำฐานข้อมูลที่เป็น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพ ในทุกมิติของการให้บริการด้านสุขภาพ

3) ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมทางการแพทย์ที่ทันสมัย มีคุณค่า และมีมูลค่าเพิ่มสูงโดยส่งเสริมการนำ ผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมทางการแพทย์ที่ทันสมัยมาใช้ในประเทศ เพื่อสร้างอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ที่สามารถรองรับความต้องการในประเทศและต่างประเทศ และพร้อมมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและบริการ การแพทย์

4) ผลิตและพัฒนาบุคลากรทางด้านสุขภาพในทุกๆระดับ ทั้งในภาคอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ ทั้งแผนปัจจุบันและแผนไทยให้มีศักยภาพด้านเทคโนโลยี มีทักษะความชำนาญและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับ สากล

5) ยกกระดับมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และการให้บริการทางการแพทย์ให้เทียบเท่ากับระดับ สากล ยกกระดับการแพทย์และบริการสุขภาพแผนไทย สร้างศูนย์ทดสอบมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์

ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกในการตรวจและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ของไทยให้กับผู้ประกอบการอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ในราคาที่เป็นธรรมเพื่อให้ผู้ประกอบการไทยสามารถแข่งขันได้มากขึ้น

6) ขยายช่องทางตลาดทั้งในและต่างประเทศ และเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศ เช่น การตรวจสุขภาพ ทัศนกรรม เป็นต้น ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางด้านสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจที่ผสมผสานความเชี่ยวชาญทั้งในการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทยควบคู่ไปกับการสร้างระบบเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคด้านเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว

- เป้าหมายของแผนย่อย 040201 อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานและวิชาการการจัดบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่บูรณาการกับการรักษาร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน และการนำเทคโนโลยีโทรเวชกรรม (Telemedicine) เข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพในสถานพยาบาลภาคเอกชน มุ่งเน้นการนำศักยภาพของกัญชาทางการแพทย์ สมุนไพร นวดไทย และบริการสุขภาพอื่น ๆ ทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่มีศักยภาพ เพื่อดึงดูดกลุ่มประชาชนที่มีรายได้ดีและนักท่องเที่ยวที่ต้องการรับการดูแลสุขภาพที่ประเทศ เพื่อเสริมทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจที่ผสมผสานความเชี่ยวชาญทั้งในการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทย (Medical Hub) ซึ่งจะช่วยให้อัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ของประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 7

- Contribution ต่อเป้าหมาย การดำเนินของกรมเพื่อให้เกิดการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ในส่วนที่สำคัญ 2 ส่วน คือ (1) การพัฒนาตำรามาตรฐานตำรับยาการแพทย์แผนไทย (Thai Herbal Preparation Pharmacopoeia) เพื่อส่งมอบให้ผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร โดยเฉพาะยาจากสมุนไพร มีคุณภาพมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับต่อบุคลากรทางการแพทย์และประชาชนในสถานพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชนหรือร้านขายยา และ (2) การพัฒนาต้นแบบการให้บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อส่งมอบให้กับผู้ประกอบการสถานพยาบาลให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร ซึ่งสามารถตอบสนองต่อการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งจะมีส่วนช่วยสนับสนุนให้อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ในภาพรวม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อไป

(6) ประเด็น (05) การท่องเที่ยว (รอง)

(6.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 050001 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ นำจุดแข็งของภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรที่มีเฉพาะในประเทศไทย เป็นมาตรการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยสนับสนุนองค์ความรู้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนารูปแบบการจัดบริการแบบองค์รวม (Holistic Medicine) และการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีคุณภาพ มาตรฐาน ปลอดภัย ถ่ายทอดไปยังสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สถานพยาบาลภาคเอกชน ร้านอาหาร โรงแรมและที่พัก และร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก รวมถึงการนำจุดเด่นของการนวดไทย กัญชา และสมุนไพรที่มีศักยภาพในท้องถิ่นเพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ให้กับประเทศ ส่งผลช่วยให้การบรรลุเป้าหมายของสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 25

(6.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

● แนวทางการพัฒนา

1. สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ได้แก่ แหล่งอุทยานประวัติศาสตร์ เมืองมรดกโลก โบราณสถานเมืองเก่า ย่านการค้า วิถีชีวิตลุ่ม

น้ำ สินค้าชุมชน อาหารไทย และแพทย์แผนไทย เพื่อนำมาสร้างสรรค์คุณค่าและมูลค่าผ่านองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์เป็นสินค้า รวมถึงการพัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวโดยชุมชนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยววิถีพุทธ การท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิม เป็นต้น

2. พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และการออกแบบ การสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมการลงทุน การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยว การสื่อสารและการคมนาคม การพัฒนาระบบฐานข้อมูล การส่งเสริมการตลาด และการสร้างเรื่องราวเพื่อบอกเล่านักท่องเที่ยว เป็นต้น

3. เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้มีทักษะและองค์ความรู้ในธุรกิจตลอดห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว ทั้งด้านการออกแบบ การวิจัยและพัฒนา การสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี การบริหารจัดการธุรกิจและการตลาด เพื่อสร้างความแตกต่างและความโดดเด่นของสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดท่องเที่ยว

4. ส่งเสริมการจดทะเบียน การคุ้มครอง การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและภูมิปัญญาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาต่อยอดไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาค ได้แก่ แหล่งประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมไทย มรดกทางวัฒนธรรม กิจกรรมและสินค้าของชุมชน อาหารไทย และการแพทย์แผนไทย

5. ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวในลักษณะของอำนาจอ่อน โดยการนำเสนอเอกลักษณ์ของประเทศไทย และของแต่ละท้องถิ่น ให้เป็นที่เข้าใจในเวทีโลก ผ่านสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเสริมการสื่อสารเรื่องราวอันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ ผ่านการพัฒนาตราสินค้าและการสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ ผ่านช่องทางการตลาดที่เป็นที่นิยมในกลุ่มเป้าหมาย

- เป้าหมายของแผนย่อย

- 050101 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

- 050103 ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนนำภูมิปัญญาจากตำรับตำราการแพทย์แผนไทยที่ผ่านการปริวรรตและถ่ายทอด หรือองค์ความรู้จากภูมิปัญญาของหมอพื้นบ้านและผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ ให้สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศ โดยการต่อยอดภูมิปัญญาดังกล่าวให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีเอกลักษณ์เฉพาะ การพัฒนาเรื่องเล่าเพื่อกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างความรู้ตระหนักรู้แก่ประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญของภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร เพื่อช่วยกันป้องกันการฉกฉวยทรัพยากรทางภูมิปัญญาของประเทศ และการต่อยอดภูมิปัญญาอาหารไทยที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพจากส่วนประกอบของสมุนไพร ส่งผลให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมในภาพรวมของประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 12 และอัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 7

- Contribution ต่อเป้าหมาย การดำเนินงานด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยเฉพาะการขับเคลื่อนอาหารไทย และแพทย์แผนไทยในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการสร้างรายได้ 2 ช่องทาง ผ่านการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรในประเทศซึ่งวัดจากขนาดตลาดวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 เท่าตัวภายในปี 2570 และผ่านการให้จัดบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกรองรับรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

(6.3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย

● แนวทางการพัฒนา

1. ยกระดับคุณภาพการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้ได้มาตรฐานระดับสากล ทั้งคุณภาพของสถานประกอบการและคุณภาพของผู้ให้บริการที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญ ให้ความสำคัญเรื่องความสะอาดและความปลอดภัยในสถานประกอบการ ซึ่งครอบคลุมการให้บริการในธุรกิจสปาและบริการเสริมความงาม นวดแผนไทย โยคะ การดูแลผู้สูงอายุ สถานพักผ่อนเพื่อการฟื้นฟูสุขภาพและการผ่อนคลาย

2. สร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพรูปแบบใหม่บนพื้นฐานของทรัพยากรที่มีศักยภาพในการบำบัด ฟื้นฟูรักษาสุขภาพ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม และเอกลักษณ์ความเป็นไทยในการให้บริการ พร้อมทั้งสร้างความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การใช้พุน้ำร้อน น้ำแร่ สปาโคลน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น

3. พัฒนาระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ด้านแพทย์แผนไทยให้มีมาตรฐานระดับสากลและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ โดยการวิจัย พัฒนานวัตกรรมต่อยอดให้เกิดสินค้าใหม่และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ พร้อมสร้างความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์การแพทย์แผนไทย

● เป้าหมายของแผนย่อย

050301 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น

050302 อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนในการพัฒนา

วิชาการ และพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัยครอบคลุมสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ สถานพยาบาลภาคเอกชน ร้านอาหาร โรงแรมและที่พัก และร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก เพื่อให้นักท่องเที่ยวดังกล่าวมีสุขภาพที่ดีขึ้นอย่างเป็นองค์รวม (Holistic Medicine) ด้วยการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร โดยมุ่งเน้นการสร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพรูปแบบใหม่จากองค์ความรู้ควบคู่กับการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีคุณภาพมาตรฐานรองรับการท่องเที่ยวและเป็นอัตลักษณ์ ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวสนใจที่จะเข้ารับบริการและเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากการเสริมสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยโดย Global Wellness Institute ดีขึ้นอันดับที่ 12

● Contribution ต่อเป้าหมาย การดำเนินงานด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยผ่านการพัฒนาสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเพื่อยกระดับให้เป็นศูนย์เวลเนส การยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างมีส่วนร่วมและสร้างสรรค์ด้านภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และการพัฒนาชุมชนสุขภาพดี (Wellness Community) รองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีส่วนสนับสนุนทางอ้อมในการสร้างรายได้และปรับอันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยให้สูงขึ้น เพื่อให้หน่วยงานระดับกลางทางและระดับปลายทางได้นำไปขยายผลทางการตลาดเพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศต่อไป และจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการสร้างรายได้ 2 ช่องทางผ่านการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรในประเทศซึ่งวัดจากขนาดตลาดวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 เท่าตัวภายในปี 2570

(7) ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (รอง)

(7.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

● เป้าหมายที่ 080001 ผู้ประกอบการในทุกกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ สนับสนุนการส่งเสริมผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตาม พ.ร.บ. ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 โดยสนับสนุนการประกอบกิจการตามความพร้อมและความต้องการของผู้ประกอบการ โดยมุ่งเน้นผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรหรือให้ความช่วยเหลือในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีในหลายด้าน ทั้งในด้านการส่งเสริมการเพาะปลูก การเพาะเลี้ยง การส่งเสริมคุณภาพ การผลิต การจัดการ และการตลาด การส่งเสริมการรวมตัวหรือความร่วมมือกันระหว่างผู้ประกอบการกับภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอื่น การลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม การให้คำปรึกษาในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ มาตรฐาน หรือการเตรียมเอกสารทางวิชาการ เกี่ยวกับ การผลิตหรือการขายผลิตภัณฑ์สมุนไพร การขอรับการประเมินรับรองมาตรฐาน การขอขึ้นทะเบียนตำรับการแจ้งรายละเอียด หรือการจดแจ้งผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่จะผลิต โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ตลอดจนการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพในการประกอบการให้สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด และการจัดให้มีเอกสารคำแนะนำ คู่มือหนังสือวิชาการหรือเอกสารอื่น ๆ จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสามารถเพิ่มสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40

(7.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

● แนวทางการพัฒนา

- 1) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการสร้างโอกาสให้ภาคธุรกิจ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ สถิติ ผลการวิจัยและพัฒนา ทรัพย์สินทางปัญญา การตลาดและนวัตกรรม ให้สามารถดำเนินการประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อน ซึ่งรวมถึงการประมวลผลบนกลุ่มเมฆ ให้เป็นระบบที่รวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้ที่เป็นปัจจุบัน บูรณาการ และต่อเนื่องให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้ประกอบการชุมชน และเกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการวางแผนธุรกิจ ตลอดจนต่อยอดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในการพัฒนาสินค้าและบริการของวิสาหกิจประเภทต่าง ๆ

- 2) สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการทั้งในและระหว่างประเทศ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน โดยพัฒนาระบบและศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการยุคใหม่แบบครบวงจรและมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการทำธุรกิจอย่างเกื้อหนุนกันระหว่างผู้ประกอบการที่มีขนาดและศักยภาพต่างกัน โดยมีระบบจูงใจให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการพัฒนาร่วมกัน การเรียนรู้และให้คำปรึกษาทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของภาคการผลิตและบริการทั้งในระดับส่วนกลางและชุมชน ตลอดจนส่งเสริมการจัดการ การผลิต และพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีขั้นสูงให้มีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

- 3) สนับสนุนให้เกิดพื้นที่ทำงานร่วม ทั้งในเชิงกายภาพและจากการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสำหรับผู้ประกอบการทุกระดับ เพื่อลดต้นทุนของธุรกิจ และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนข้อมูลองค์ความรู้ ทักษะ และนวัตกรรมที่สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย ทั้งยังเป็นการเชื่อมต่อธุรกิจระหว่างกัน โดยเฉพาะการเชื่อมโยงธุรกิจขนาดใหญ่กับธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม หรือธุรกิจตั้งต้นใหม่

- เป้าหมายของแผนย่อย 080401 อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทหลักภายใต้ พ.ร.บ. ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 ผ่านการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมผู้ประกอบการสมุนไพร เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพรสามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มได้เพิ่มมากขึ้น เหมาะสมกับสถานการณ์ความต้องการและการบริโภคทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการอาศัยความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและ

สนับสนุนผู้ประกอบการร่วมกันอย่างครบวงจรโซ่คุณค่า ซึ่งส่งผลต่อการสนับสนุนอันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อันดับที่ 15

- Contribution ต่อเป้าหมาย การดำเนินงานด้านการส่งเสริมผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจะมีส่วนช่วยให้ผู้ประกอบการได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม โดยการดำเนินงานของกรมจะเป็นการสนับสนุนในเชิงวิชาการ การเสริมสร้างภาพลักษณ์ และการจับคู่ธุรกิจ ซึ่งจะสนับสนุนให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรมีแนวโน้มที่ดีขึ้น

(8) ประเด็น เขตเศรษฐกิจพิเศษ (รอง)

(8.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 090001 การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) ซึ่งถือเป็น 1 ใน 5 ของอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-curve) ที่จะช่วยต่อยอดในการรักษาพยาบาลและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ประเทศไทยมีฐานอยู่เดิม ซึ่งการส่งเสริมการวิจัยยาและผลิตภัณฑ์สมุนไพร และการให้บริการสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกรูปแบบใหม่ ๆ ที่ผ่านการพัฒนาด้วยวิธีการที่ทันสมัย และก่อให้เกิดสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เกิดการลงทุนและการให้บริการต้นแบบที่มุ่งเน้นและรองรับนักลงทุนและผู้มีกำลังซื้อสูงทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยให้การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

(8.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

- แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ รวมทั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงให้สามารถสร้างเทคโนโลยีได้ด้วยตนเอง และเกิดการสะสมทุนทางเทคโนโลยี ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม

2. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทั้งเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเชิงนิเวศและอนุรักษ์เชิงสุขภาพ แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่พร้อมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาเส้นทาง กิจกรรมท่องเที่ยว จัดพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ จัดการพื้นที่และสิ่งแวดล้อมเพื่อการสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ 3 จังหวัดของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สำหรับทำวิจัยต่อยอดเพื่อขยายผลงานวิจัยไปสู่เชิงพาณิชย์ และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้และศูนย์บริการ รวมทั้งจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน และฝึกอบรม ต่อยอดโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นแหล่งสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งการให้บริการวิเคราะห์ทดสอบของภูมิภาคอาเซียน

- เป้าหมายของแผนย่อย 090101 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมด้านสมุนไพรไทยอย่างครบวงจรโซ่คุณค่า ควบคู่กับการพัฒนากำลังคนด้านสมุนไพรไทยให้มีศักยภาพในการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อระบบสุขภาพและเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่มีความพร้อมและศักยภาพ เพื่อให้เกิดงานวิจัยและนวัตกรรมที่จะเสริมทำให้เกิดผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล อันนำไปสู่การสร้างการยอมรับและความเชื่อมั่นทั้งในกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์และ

ประชาชนทุกระดับ โดยอาศัยโอกาสของพื้นที่ระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) และพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษอื่นทั่วประเทศ ให้เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมสมุนไพรครบวงจรคุณค่า โดยเชื่อมโยงตั้งแต่เกษตรกร วิชาหกิจชุมชน หมอพื้นบ้าน จนถึงผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพรในระดับ SMEs และระดับใหญ่ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่สามารถตอบสนองปัญหาสุขภาพของสังคมโลกที่กำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งมีอัตราการเจ็บป่วยจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มสูงขึ้น โรคอันเนื่องมาจากความเครียดและการทำงาน และกระแสการดูแลสุขภาพที่เพิ่มขึ้นจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งจะทำให้สมุนไพรไทยที่ผ่านการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมสามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย ลดต้นทุนการรักษาพยาบาลในประเทศ และสร้างความมั่นคงของระบบสาธารณสุขไทย พร้อมทั้งสามารถเชื่อมโยงอุตสาหกรรมทางการแพทย์และบริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางการส่งเสริมและดูแลสุขภาพและร่างกายผู้ป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะมีผลให้สมุนไพรไทยสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศไทยให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

- Contribution ต่อเป้าหมาย กรมมีส่วนสนับสนุนวิชาการเพื่อส่งมอบให้กับผู้ประกอบการด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3

(9) ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (รอง)

(9.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 110001 คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ มีการสนับสนุนวิชาการการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคและพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพ เพื่อนำไปใช้ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุยังสามารถสร้างคุณค่าให้กับตนเอง ครอบครัว และสังคมต่อไปได้ โดยมุ่งหวังว่ากรมจะเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับดัชนีการพัฒนามนุษย์ให้สูงขึ้นไม่น้อยกว่า 0.82 ภายในปี 2570

(9.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

- แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกลไกดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ อาทิ สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตประจำวันที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ทั้งระบบขนส่งสาธารณะ อาคารสถานที่ พื้นที่สาธารณะ และที่อยู่อาศัยให้เอื้อต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุและทุกกลุ่มในสังคม รวมทั้งส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน และมีกลไกคุ้มครองและช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุ เมื่อเกิดปัญหาได้อย่างทันท่วงที

- เป้าหมายของแผนย่อย 110501 ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนในการพัฒนาวิชาการ องค์ความรู้ และนวัตกรรมด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชนให้ผู้สูงอายุมีสุขภาวะที่ดีร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สูงอายุในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ

- Contribution ต่อเป้าหมาย การขับเคลื่อนกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในมิติการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในกลุ่มผู้สูงอายุพลุดพลัง (Active Aging) ผ่านการพัฒนาเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุให้สามารถนำองค์ความรู้การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมาปรับใช้ในการดูแลสุขภาพ ซึ่งมีต้นทุนต่ำ สามารถเข้าถึงได้ง่ายในผู้สูงอายุในทุกระดับของสังคม จึงมีส่วนสนับสนุนให้ค่าใช้จ่าย

ในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่ลดลง และจะส่งผลกระทบต่อให้ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปีในภาพรวมประเทศต่อไป

(10) ประเด็น (15) พลังสังคม (รอง)

(10.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 150001 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการนำองค์ความรู้ทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรมรองรับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในระดับชุมชน ที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุในชุมชนได้รับการดูแลสุขภาพที่สอดคล้องกับปัญหาและความจำเป็นด้านสุขภาพได้อย่างกว้างขวาง ทำให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของสังคมไทยต่อไป สามารถส่งผลกระทบต่อมิติด้านโอกาสของดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

(10.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก

● แนวทางการพัฒนา

1) **เร่งส่งเสริมการเตรียมการก่อนยามสูงอายุ** เพื่อให้สูงวัยในทุกมิติอย่างมีคุณภาพโดยการสร้างความตระหนักและการเตรียมการเมื่อยามสูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ที่จะเป็นผู้สูงอายุในอนาคตได้มีการเตรียมการให้พร้อมทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมและเป็นผู้สูงอายุที่มีกำลัง มีแรง มีความมั่นคงทางรายได้ และพึ่งพาตนเองได้

2) **เพิ่มบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ** ส่งเสริมการนำความรู้ประสบการณ์ และภูมิปัญญาที่สั่งสมมาตลอดช่วงชีวิตของผู้สูงอายุมาถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง เพื่อให้เกิดการสืบสานและต่อยอดการพัฒนาสังคม สนับสนุนการรวมกลุ่ม/ชมรมของผู้สูงอายุ ให้มีบทบาทและความเข้มแข็งในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และช่วยเหลือ/พัฒนาชุมชนและสังคม ที่สอดคล้องและเป็นไปตามความสามารถ ความชอบ และความต้องการของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายที่แข็งแรงสุขภาพจิตที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีศักดิ์ศรี และมีความสุขในการดำเนินชีวิตในสังคม และสามารถคงไว้ซึ่งศักยภาพและบทบาทในการสร้างสรรค์สังคม เป็นอีกหนึ่งแรงพลังในการช่วยขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศได้เช่นเดียวกับช่วงวัยอื่น ๆ

3) **ส่งเสริมสุขภาวะที่ดีแก่ผู้สูงอายุ** ผลักดันและสนับสนุนให้มีระบบบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพกายและจิตของผู้สูงอายุ ทั้งการป้องกันและการรักษาโรคที่ถูกต้องและเหมาะสม การสร้างต้นแบบระบบการดูแลสุขภาพระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรมที่มีส่วนร่วมของคนในชุมชน และขยายต้นแบบไปทุกชุมชน ส่งเสริมการออกกำลังกายและกิจกรรมทางสังคม และเพิ่มหน่วยแพทย์พยาบาลเคลื่อนที่และสนับสนุนบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานแบบให้เปล่า รวมทั้ง สนับสนุนให้มีมาตรฐานการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ด้วยการออกกฎหมาย/ระเบียบ/กฎเกณฑ์ และสร้างระบบ/กลไก/บริหารจัดการให้เป็นไปตามมาตรฐานการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ภาครัฐดูแลและส่งเสริมให้เอกชนดำเนินการธุรกิจ/จัดตั้งศูนย์ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานในทุกระดับ และการสร้างนวัตกรรมขึ้นมารองรับการดูแลและดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุตามความเหมาะสมและเข้าถึงง่าย

● เป้าหมายของแผนย่อย

150201 ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

150202 ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการนำองค์ความรู้ทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนานวัตกรรมรองรับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในระดับชุมชน ที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุในชุมชนได้รับการดูแลสุขภาพที่สอดคล้องกับปัญหาและความจำเป็นด้านสุขภาพได้อย่างกว้างขวาง ทำให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณค่า มีงานทำ และยังสามารถเป็นทรัพยากรสำคัญในการพัฒนา

ประเทศตามความเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้สัดส่วนผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความยากจนหลายมิติลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 15 ภายในปี 2580

- Contribution ต่อเป้าหมาย การขับเคลื่อนกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในมิติการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในกลุ่มผู้สูงอายุพัฒนาพลัง (Active Aging) ผ่านการพัฒนาเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ให้สามารถนำองค์ความรู้การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมาปรับใช้ในการดูแลสุขภาพ ซึ่งมีต้นทุนต่ำ สามารถเข้าถึงได้ง่ายในผู้สูงอายุในทุกระดับของสังคม โดยกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจะสามารถเข้าถึงการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนไม่น้อยกว่า 100,000 คน ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด ซึ่งจะสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของสัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าได้รับการดูแล ต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ในภาพรวมประเทศได้

(11) ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (รอง)

(11.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 170001 คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ มีส่วนสนับสนุนองค์ความรู้และวิชาการด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรที่มีประสิทธิผลและปลอดภัย เพื่อนำไปสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ในการรับบริการสุขภาพที่เหมาะสมร่วมกับบริการสุขภาพทางการแพทย์แผนปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐหรือสถานพยาบาลภาคเอกชนที่เข้าร่วมโครงการได้อย่างทั่วถึง ปลอดภัย โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้ดัชนีความยากจนหลากหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือลดลง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี ภายในปี 2570

● แนวทางการพัฒนา

ขยายฐานความคุ้มครองทางสังคม โดยกำหนดระดับมาตรฐานขั้นต่ำของสวัสดิการแต่ละประเภทแต่ละกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมและชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนทุกช่วงวัยต้องเจอสถานะความยากจนกรณีประสบเหตุการณ์ที่ทำให้ต้องสูญเสียรายได้ เพื่อเป็นหลักประกันในการดำเนินชีวิตทางสังคมได้ โดยการจัดระบบหรือมาตรการในรูปแบบต่าง ๆ ให้สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน บริการสังคม การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม การคุ้มครองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งครอบคลุมถึงการจัดโครงสร้างการคุ้มครองทางสังคม สำหรับผู้ด้อยโอกาสและคนยากจน ให้สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานของภาครัฐได้อย่างมีคุณภาพ และการจัดการกับความเสี่ยงทางสังคมที่เกิดขึ้นจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติต่าง ๆ เพื่อปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมต่าง ๆ ในประเทศไทย

- เป้าหมายของแผนย่อย 170101 คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง ได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการนำผลการวิจัยไปพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์แก่ประชาชนด้านบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และการผลักดันยาสมุนไพรที่มีประสิทธิผลและความปลอดภัยเข้าสู่หลักประกันสุขภาพแห่งชาติและบัญชียาหลักแห่งชาติ เพื่อให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงการดูแลสุขภาพด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในสถานบริการของรัฐในทุกเพศและทุกวัย

- Contribution ต่อเป้าหมาย การพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือการผลักดันรายการยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติให้มากขึ้น จะเป็นโอกาสให้ประชาชนทุกคน โดยเฉพาะประชาชนที่มีรายได้น้อยสามารถได้รับการดูแลสุขภาพได้ง่ายมากขึ้น โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งจะไปช่วยสนับสนุนให้เกิดสัดส่วนของประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับ

ตาม 3 ขั้นตอนของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) มีสัดส่วนและแนวโน้มที่ดีขึ้น

(12) ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน (รอง)

(12.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 180001 สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ ร่วมกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องอย่างครบห่วงโซ่คุณค่าในการพัฒนาสมุนไพรภายใต้กรอบการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีของประเทศไทยเพื่อเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว (Herbs in BCG) ที่ได้จัดทำโดยคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ และการสนับสนุนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองสมุนไพรและพื้นที่ปลูกสมุนไพรภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542 เพื่อให้อุตสาหกรรมด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนให้อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกให้อยู่ในระดับต่ำกว่า 40 ประเทศแรกของโลก ภายในปี 2570

(12.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

● แนวทางการพัฒนา

1) อนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง โดยอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ควบคู่กับการลดภัยคุกคามต่อพื้นที่ ชนิดสัตว์และพืชป่าเฉพาะถิ่นและที่อยู่ในภาวะถูกคุกคามป้องกันและกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมถึงการบริหารจัดการไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและชุมชน สร้างระบบฐานข้อมูลและธนาคารพันธุกรรม ให้มีความสำคัญกับพันธุกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศและ/หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง พัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างกลไกการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยุติธรรมในระดับท้องถิ่น รวมถึงพัฒนาและบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการทำงานบูรณาการระหว่างภาคส่วน อาทิ ภาคเกษตร ให้เกิดการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

2) ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยพัฒนาและส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเมืองอุตสาหกรรม ตามแนวทางอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่สอดคล้องตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนตลอดจนส่งเสริมการค้าเงินธุรกิจอย่างยั่งยืน ที่ช่วยสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน ทั้งการเพาะปลูก ปศุสัตว์และประมงตลอดห่วงโซ่คุณค่าและกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมติดฉลากสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีมาตรการเพื่อจำกัดการใช้เทคโนโลยีหรือเครื่องจักรที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามช่วงเวลาที่เหมาะสม พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีมาตรฐานตามแนวทางการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมทั้งอุปสงค์ อุปทานและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่น มีการจัดการขยะและของเสียอันตรายอย่างถูกวิธีการพัฒนาและส่งเสริมพลังงานหมุนเวียนให้สอดคล้องตามแนวทางเศรษฐกิจแบบองค์รวม ซึ่งครอบคลุมเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว รวมทั้งการขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนในระดับประเทศทั้งด้านการพัฒนาเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิกจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนส่งเสริมแนวปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านฐานข้อมูลตลอดวัฏจักรชีวิต เครื่องมือ วิธีการ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการทางสังคมและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อกระตุ้นให้เกิดการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

- เป้าหมายของแผนย่อย

180101 การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น

180102 พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น (ในส่วนของพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้

ประโยชน์)

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนและมีส่วนร่วมให้เกิดการขับเคลื่อนสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจที่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยต้องคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ 3 มิติ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio-economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ไปพร้อมกับการนำองค์ความรู้มาต่อยอดฐานความเข้มแข็งของประเทศไทยโดยเฉพาะการพัฒนาการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร รองรับการเติบโตภายใต้แนวคิดประเทศไทย 4.0 มุ่งการเติบโตของประเทศภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ร่วมกับการส่งเสริมและอนุรักษ์พืชสมุนไพรและพื้นที่ปลูกในชุมชนเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรอย่างยั่งยืน ส่งผลต่อการตอบสนองตัวชี้วัดดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมมีคะแนนดีขึ้นไม่น้อยกว่า 55 ในภาพรวมของประเทศ และสัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ในส่วนของพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ภายในปี 2570

- Contribution ต่อเป้าหมาย การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570 ภายใต้พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 และการดำเนินงานตามมาตรการของพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542 จะส่งผลทางอ้อมต่อการบรรลุเป้าหมายการบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกและผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มุ่งการรักษาสิ่งแวดล้อมและคำนึงถึงหลัก Herbs in BCG ตลอดจนการอนุรักษ์พื้นที่ปลูกสมุนไพรในประเทศจะสามารถส่งผลทางอ้อมต่อการสร้างพื้นที่สีเขียวในประเทศได้เช่นกัน

(13) ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (รอง)

13.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 200001 บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ

- เป้าหมายที่ 200002 ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ มุ่งเน้นพัฒนากรมให้มีระบบการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาลในหน่วยงาน เช่น การพัฒนาระบบบริหารของกรมให้มีประสิทธิภาพและมีความยืดหยุ่นสูง การพัฒนาแผนปฏิบัติการราชการกรม ที่ช่วยยกระดับการปฏิบัติราชการให้บรรลุเป้าหมายทั้งในมิติผลผลิตและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม คุ่มค่า การพัฒนากระบวนการที่เป็นประโยชน์ต่อการให้บริการประชาชน โดยคำนึงถึงการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเพื่อให้เกิดการปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความพึงพอใจให้กับประชาชน และการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อประชาชนในการเข้าถึงการให้บริการของกรม ซึ่งจะช่วยให้การบรรลุเป้าหมายภาพรวมของส่วนราชการในประเด็นของระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดลำดับขององค์การสหประชาชาติอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุด 50 อันดับแรก และสัดส่วนของหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570

(13.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การพัฒนาบริการประชาชน

- แนวทางการพัฒนา

1) พัฒนารูปแบบบริการภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน ผู้ประกอบการ และภาคธุรกิจ โดยภาครัฐจัดสรรรูปแบบบริการให้มีความสะดวก มีการเชื่อมโยงหลายหน่วยงานแบบเบ็ดเสร็จ ครบวงจร

และหลากหลายรูปแบบตามความต้องการของผู้รับบริการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินธุรกิจ อาทิ การบูรณาการขั้นตอนการออกใบอนุญาตต่าง ๆ การให้บริการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ที่มีประสิทธิภาพสะดวกรวดเร็วและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

2) พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากลอย่างคุ้มค่า มีความรวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย ลดข้อจำกัดทางกายภาพ เวลา พื้นที่และตรวจสอบได้ ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล เพื่อให้บริการภาครัฐเป็นไปอย่างปลอดภัย สร้างสรรค์ โปร่งใส มีธรรมาภิบาล เกิดประโยชน์สูงสุด

3) ปรับวิธีการทำงาน จาก “การทำงานตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด” เป็น “การให้บริการที่ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ” ปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาบริการภาครัฐที่มีคุณค่าและได้มาตรฐานสากล โดยเปลี่ยนจากการทำงานด้วยมือ เป็นการทำงานบนระบบดิจิทัลทั้งหมด เชื่อมโยงและบูรณาการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกันเสมือนเป็นองค์กรเดียว มีการพัฒนาบริการเดิมและสร้างบริการใหม่ที่เป็นพลวัตสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์และขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชน ภาคธุรกิจ และผู้ใช้บริการ และเปิดโอกาสให้เสนอความเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐได้อย่างสะดวกทันสถานการณ์

- เป้าหมายของแผนย่อย 200101 งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบราชการผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานตามภารกิจของอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตอบสนองความต้องการของประชาชนและภาคเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกสามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศชาติต่อไปได้อย่างก้าวกระโดด ซึ่งจะส่งผลสนับสนุนให้สัดส่วนความสำเร็จของกระบวนการที่ได้รับการปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลในภาพรวมของประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

- Contribution ต่อเป้าหมาย กรมได้มีการดำเนินงานภายใต้แผนงานพัฒนาดิจิทัล ภายใต้แผนปฏิบัติการ ระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยมีเป้าหมายสูงสุดของแผน ได้แก่ (1) กรมมีการขับเคลื่อนเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงานตามภารกิจให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายสูงสุดขององค์กร (Ultimate goals) จนได้รับรางวัล PMQA 4.0 ในระดับพัฒนาจนเกิดผล (Significance) (2) กรมได้รับการพัฒนาสู่องค์กรดิจิทัลตามมาตรฐานสากล ได้แก่ ISO 2701 ภายในปี 2579 และ ISO29110 ภายในปี 2570 และ (3) กรมมีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐอยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ซึ่งให้ความสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการที่สามารถปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนการทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายในปี 2570 ในระดับประเทศได้

(13.3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การบริหารจัดการการเงินการคลัง

● แนวทางการพัฒนา

1. จัดทำงบประมาณตอบสนองต่อเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยสนับสนุนบทบาทภารกิจของหน่วยงานทั้งในภารกิจพื้นฐาน ภารกิจยุทธศาสตร์ ภารกิจพื้นที่ และภารกิจอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายของแต่ละแผนงาน/โครงการ และเป้าหมายร่วมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับสถานการณ์และความเร่งด่วนในแต่ละช่วงเวลา โดยใช้เครื่องมือด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยร่วมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ มิติอย่างยั่งยืน

2. กำหนดให้มีการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการ ทั้งในภารกิจพื้นฐาน ภารกิจยุทธศาสตร์ และภารกิจพื้นที่ มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินงาน เป็นการติดตามประเมินผลทั้งระบบ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบต่อ การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อให้สามารถตรวจสอบ และนำไปสู่การปรับแนวทาง การดำเนินงานที่เหมาะสมได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และจัดให้มีการรายงาน

การติดตามประเมินผลในการบรรลุเป้าหมายต่อสาธารณะเป็นประจำ รวมทั้งการตรวจสอบโดยองค์กรอิสระต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

- เป้าหมายของแผนย่อย

200201 หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

200202 ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

200203 หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศ

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยดำเนินการพัฒนาแผนปฏิบัติราชการกรม ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านการพัฒนาฐานข้อมูลที่สะท้อนสถานการณ์ปัจจุบันและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ บูรณาการการจัดทำแผนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมุ่งปรับปรุงแผนปฏิบัติราชการกรมให้ยืดหยุ่น ปรับตัวได้ตามสถานการณ์ ดำเนินการขับเคลื่อนงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ผ่านการดำเนินงานที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์และให้ความสำคัญในการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมาย ดำเนินการติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพผ่านการพัฒนาแผนงานโครงการที่เชื่อมโยงผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบต่อเป้าหมายที่สามารถใช้พัฒนาตัวชี้วัดได้ รวมถึงมีการสื่อสารและเผยแพร่ผลการประเมินที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนางานในอนาคต ภายใต้การมีส่วนร่วมและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้แผนปฏิบัติราชการกรมนำไปสู่การปฏิบัติ มีงบประมาณรองรับอย่างเหมาะสม และคำนึงถึงการใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวมของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลการปฏิบัติราชการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

- Contribution ต่อเป้าหมาย การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติราชการของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจะเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมดให้เพิ่มขึ้นในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญในการใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวมอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญในการพัฒนาข้อเสนอโครงการที่รองรับกับห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(13.4) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ พัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

- แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐให้เป็น “ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง” สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล รองรับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนและทันการเปลี่ยนแปลง โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้มีการนำข้อมูลและข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ในการพัฒนานโยบาย การตัดสินใจ การบริหารจัดการการให้บริการ และการพัฒนานวัตกรรมภาครัฐ รวมถึงการเชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลระหว่างองค์กรทั้งภายในและภายนอกภาครัฐแบบอัตโนมัติ อาทิ การสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ภาครัฐสามารถใช้ร่วมกันเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลที่สะดวกและรวดเร็ว เชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานเดียวกันและข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อให้ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการขยายโอกาสทางการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการฝึกอบรมทักษะเฉพาะทางของบุคลากร เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะสูงขึ้น

2. กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลมาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ มีการพัฒนาข้อมูลเปิดภาครัฐให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึง แบ่งปัน และใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและสะดวก รวมทั้งนำองค์ความรู้ ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการเสริมสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร เพื่อส่งเสริมการพัฒนากระบวนการและการบริหารจัดการภาครัฐอย่างเต็มศักยภาพ

3. ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การและออกแบบระบบการบริหารงานใหม่ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว กระชับ ทันสมัย สามารถตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงได้ในทุกมิติ ไม่ยึดติดกับการจัดโครงสร้าง องค์การแบบราชการและวางกฎเกณฑ์มาตรฐานกลางอย่างตายตัว มีขนาดที่เหมาะสมกับภารกิจ ปราศจาก ความซ้ำซ้อนของการดำเนินภารกิจ สามารถปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ โครงสร้างองค์การ ระบบการบริหารงาน รวมทั้งวางกฎระเบียบได้เองอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เน้นทำงานแบบบูรณาการไร้รอยต่อและ เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับทุกภาคส่วน ทั้งนี้ เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงาน และมีผลสัมฤทธิ์เทียบได้กับมาตรฐานระดับสากล นอกจากนี้ยังมีความเป็นสำนักงานสมัยใหม่ ใช้ประโยชน์จากข้อมูล ขนาดใหญ่เพื่อวิเคราะห์คาดการณ์ล่วงหน้าและทำงานในเชิงรุก สามารถนำเทคโนโลยีอันทันสมัยเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างคุณค่าในการทำงาน

- เป้าหมายของแผนย่อย 200401 ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล และมีความคล่องตัว

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนและมีส่วนร่วมใน การพัฒนาภาครัฐให้มีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล และมีความคล่องตัวผ่านกลไกการพัฒนา ศักยภาพ บุคลากรให้มีทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัลและมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน ตลอดจนพัฒนา ศักยภาพองค์กรผ่านการพัฒนา โครงสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่น พัฒนาระบบงานและนวัตกรรมการทำงานภายในองค์กร มีการนำเทคโนโลยี การบริหารจัดการภาครัฐในองค์กร และพัฒนาฐานข้อมูลกลางดิจิทัล รวมถึงการพัฒนา นวัตกรรม การให้บริการ ประชาชนและระบบการให้บริการของรัฐที่มีประสิทธิภาพ สะดวกและง่ายในการขอรับบริการจากภาครัฐ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างความสะดวกให้กับประชาชนในการขอรับบริการวิชาการด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้กรมผ่านเกณฑ์ประเมินสถานะของหน่วยงาน ภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

- Contribution ต่อเป้าหมาย กรมจะเป็นส่วนหนึ่งในการบรรลุตัวชี้วัดสัดส่วนของ หน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้า ขึ้นไปต่อหน่วยงานของรัฐทั้งหมด โดยกรมจะมีการพัฒนากระบวนการพัฒนางานร่วมกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาประยุกต์ในการพัฒนางานเพื่อให้ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว

(13.5) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

- แนวทางการพัฒนา

- 1) ปรับปรุงกลไกในการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนในภาครัฐให้มีมาตรฐานและเกิดผลในทาง ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้กำลังคนภาครัฐมีความเหมาะสมกับภารกิจของภาครัฐและสอดคล้องกับทิศทาง การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะการพัฒนาระบบการบริหารกำลังคนให้มีความคล่องตัว ยืดระบบ คุณธรรม เพิ่มความยืดหยุ่นคล่องตัวให้กับหน่วยงานภาครัฐในการบริหารทรัพยากรบุคคลในทุกชั้นตอนควบคู่ไปกับการ เสริมสร้างประสิทธิภาพและคุณภาพภายใต้หลักระบบคุณธรรม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกลไกการวางแผนกำลังคน รูปแบบการจ้างงาน การสรรหา การคัดเลือก การแต่งตั้ง เพื่อเอื้อให้เกิดการหมุนเวียน ถ่ายเทแลกเปลี่ยน และ โยกย้ายบุคลากรคุณภาพในหลากหลายระดับระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างคล่องตัว

- 2) เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานบุคคลในภาครัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง โดยการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกสาธารณะ มีระบบบริหาร จัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถสนองความต้องการในการปฏิบัติงานมีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถจูงใจ ให้คนดีคนเก่งทำงานในภาครัฐ โดยมีการประเมินผลและเลื่อนระดับตำแหน่งของบุคลากรภาครัฐตามผลสัมฤทธิ์ของ งานและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน โดยมีกลไกการป้องกันการแทรกแซงและการใช้ดุลยพินิจโดยมิชอบ การสร้าง ความก้าวหน้าให้กับ บุคลากรภาครัฐตามความรู้ความสามารถและศักยภาพในการปฏิบัติงาน และการสร้างกลไก ให้บุคลากรภาครัฐสามารถโยกย้ายและหมุนเวียนได้อย่างคล่องตัวเพื่อประโยชน์ของภาครัฐ รวมถึงการพัฒนาระบบ การจ้างงานบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับภารกิจในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การจ้างงานที่มี

ลักษณะชั่วคราว ให้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานในภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบค่าตอบแทนที่เป็นธรรม มีมาตรฐาน เหมาะสมสอดคล้องกับภาระงาน โดยปรับปรุงวิธีการกำหนดและพิจารณาค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของบุคลากรภาครัฐให้มีมาตรฐาน เหมาะสมกับลักษณะงานและภารกิจ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับตลาดการจ้างงานได้อย่างสมเหตุสมผล โดยไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำของค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ระหว่างบุคลากรของรัฐ

3) พัฒนาบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม ทักษะด้านดิจิทัล มีทัศนคติและกรอบความคิดในการทำงานเพื่อให้บริการประชาชนและอำนวยความสะดวกภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อประโยชน์ของการพัฒนาประเทศ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา มีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมการปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้าสามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีสำนึกในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและความสุจริต ปฏิบัติงานตามหลักการและหลักวิชาชีพด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค กล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้อง คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของส่วนตน ตลอดจนส่งเสริมให้มีการคุ้มครองและปกป้องบุคลากรภาครัฐที่กล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้องและมีพฤติกรรมปฏิบัติงานตามจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

4) สร้างผู้นำทางยุทธศาสตร์ในหน่วยงานภาครัฐทุกระดับอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้ผู้นำและผู้บริหารภาครัฐมีความคิดเชิงกลยุทธ์ มีความเข้าใจสภาพเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก มีความสามารถในการนำหน่วยงาน และมีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เป็นทั้งผู้นำทางความรู้และความคิด ผลักดันภารกิจ นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานและต่อสังคม เพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว โดยต้องได้รับการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิดให้ตนเองมีความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ เพิ่มทักษะให้มีสมรรถนะที่จำเป็น และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันจะช่วยทำให้สามารถแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างคุณค่าและประโยชน์สุขให้แก่ประชาชน

- เป้าหมายของแผนย่อย 200501 บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรภาครัฐผ่านการจัดทำแผนทรัพยากรบุคคล และแผนความก้าวหน้าในสายงานและวิชาชีพของบุคลากรภายในกรมที่รองรับแผนปฏิบัติราชการกรม และสามารถนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรมีความผูกพันและรักองค์กร มุ่งทำประโยชน์ให้แก่ประชาชน รวมถึงมีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ สามารถส่งผลกระทบต่อดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 และดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 93

- Contribution ต่อเป้าหมาย การดำเนินงานของกรมในด้านการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐจะช่วยให้สนับสนุนให้ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ และดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐมีแนวโน้มที่ดีขึ้นระดับประเทศ

(14) ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (รอง)

(14.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 210001 ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ มุ่งเน้นการพัฒนาองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาลและโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เสริมสร้างพฤติกรรมและจริยธรรมของบุคลากรในการต่อต้านการทุจริตโดยกำหนดเป้าหมายให้สามารถผ่านตัวชี้วัดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ให้ได้คะแนนตั้งแต่ 90 คะแนนเป็นต้นไป สามารถส่งผลต่อการ

บรรลุปเป้าหมายดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยในภาพรวมอยู่ในอันดับ 1 ใน 54 และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 50 คะแนน ผ่านกระบวนการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(14.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ 3.1 การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

● แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต เป็นภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบเจตจำนงประชาชน โดยการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้อง เป็นธรรม ไม่คดโกง รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน การสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชามีมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบและเป็นตัวอย่างในการบริหารงานด้วยความซื่อตรงและรับผิดชอบ กรณีปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการให้ถือเป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญา ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร โดยการสนับสนุนให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยงและแจ้งเบาะแส เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ โดยมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความปลอดภัยในการปฏิบัติงานมีความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพ และควรมีมาตรการยกระดับความสามารถของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานระดับต่ำกว่ากรม โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการอนุมัติ อนุญาต ให้มีการพัฒนา เสริมสร้างและต่อยอดองค์ความรู้และทักษะการเปิดเผยข้อมูลการป้องกันการทุจริต และการให้บริการสาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานให้มีคุณภาพ ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส การทุจริตที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามหลักสากลและพัฒนาการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนรับรู้และมีส่วนร่วม เพื่อการเฝ้าระวังและลดโอกาสการทุจริต

2. ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น การนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้แทนการใช้ดุลพินิจ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน การสร้างมาตรฐานที่โปร่งใสในกระบวนการบริการของภาครัฐ โดยสนับสนุนกระบวนการตั้งคณะกรรมการให้มีความโปร่งใสเพื่อมาทำหน้าที่เป็นกลไกตรวจสอบและเสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระ เป็นมืออาชีพในการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เพื่อสนับสนุนให้เกิดกระแสการตรวจสอบอย่างจริงจัง ตลอดจนลดขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้วยวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนตรวจสอบได้ มาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการใช้ดุลพินิจปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต รวมถึง การสร้างความโปร่งใสในการบริการข้อมูลภาครัฐทั้งระบบ โดยพัฒนาระบบข้อมูลดิจิทัลที่กำหนดกฎเกณฑ์ กติกา กระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน การเข้าถึงข้อมูล รวมถึงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้งบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ สร้างความโปร่งใส และส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการบริหารจัดการของภาครัฐโดยสาธารณชน ซึ่งรวมถึงการมีกลไกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินการภาครัฐ เพื่อบูรณาการการทำงานของรัฐและประชาชน รวมถึงส่งเสริม สนับสนุน การตื่นตัวและเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีอยู่ใกล้ตัว โดยมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสที่สามารถ สร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจให้กับผู้ให้เบาะแสมีการประสานเชื่อมต่อการทำงานระหว่างเครือข่ายภาคประชาชนเองหรือกับหน่วยงานให้เป็นไปอย่างไร้รอยต่อ โดยยังคงอัตลักษณ์ของเครือข่าย และมีการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน

3. สนับสนุนกลไกและบูรณาการการทำงานเพื่อการป้องกันการทุจริต โดยเฉพาะในระบบราชการ โดยผลักดันให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐมีความเชื่อมโยงกับการยกระดับ

ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนและพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานต่อไป

- เป้าหมายของแผนย่อย

210101 ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

210102 คดีทุจริตรายหน่วยงาน

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนในการสร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตผ่านกระบวนการขับเคลื่อนองค์กรคุณภาพและองค์กรคุณธรรม ซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดการบรรลุเป้าหมายการผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ของกรม ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน และไม่ให้เกิดการทุจริตรายหน่วยงาน

- Contribution ต่อเป้าหมาย การดำเนินงานด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของกรมจะมีส่วนสนับสนุนในหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยมีมีคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐที่ได้คะแนนไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ภายในปี 2570 และลดจำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงานในภาพรวมของประเทศ

(15) ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (รอง)

(15.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 220001 กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ มุ่งเน้นการพัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินการที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้คะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ 1. การจำกัดอำนาจรัฐ 2. ปราศจากการคอร์รัปชัน 3. รัฐบาลโปร่งใส 4. สิทธิขั้นพื้นฐาน และ 5 ความเป็นระเบียบและความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนนภายในปี 2570)

(15.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ 220101 การพัฒนากฎหมาย

- แนวทางการพัฒนา

พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทและเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ โดยวิเคราะห์ผลกระทบอย่างรอบด้าน คำนึงถึงสภาพปัญหา และประเมินผลสัมฤทธิ์ ทบทวนความจำเป็น ความเหมาะสมของกฎหมายที่มีอยู่ทุกลำดับชั้นของกฎหมาย ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัยหรือมีเนื้อหาที่ไม่จำเป็น หรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อให้กฎหมายทันสมัย ไม่มีความซ้ำซ้อน ลดความเหลื่อมล้ำ มีความเป็นธรรมในสังคม และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ให้เอื้อต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาประเทศ เพื่อรองรับการพัฒนาภูมิภาคและจังหวัดที่มีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการใช้นวัตกรรมทั้งในภาครัฐและเอกชนให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และเอื้อต่อการประกอบธุรกิจทั้งในและต่างประเทศในทุกภาคการผลิต โดยเฉพาะการกำหนดวงรอบในการทบทวนแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด

- เป้าหมายของแผนย่อย 220101 กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ผ่านการผลักดัน ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกิจของกรมให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนผู้ใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาของชาติ

- Contribution ต่อเป้าหมาย การพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพร โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ จะส่งผลทางอ้อมให้ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมมีแนวโน้มที่ดีขึ้น

(16) ประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม (รอง)

(16.1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ 230001 ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ งานวิจัยและนวัตกรรมด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีส่วนในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในกลุ่มโรคและกลุ่มอาการที่การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรที่มีศักยภาพ ก่อให้เกิดการสร้างเชื่อมั่นและยอมรับในการดูแลสุขภาพ รวมถึงงานวิจัยและนวัตกรรมที่ยกระดับการสร้างความสามารถในการแข่งขันทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดการลดรายได้ในการนำเข้ายาจากต่างประเทศ และเพิ่มรายได้การยกระดับบนฐานการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศผ่านการสนับสนุนให้บรรลุตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างทางวิทยาศาสตร์ ไม่เกินอันดับที่ 30 ภายในปี 2570

(16.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านเศรษฐกิจ

● แนวทางการพัฒนา

1) **พัฒนาเกษตรสร้างมูลค่า** โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในภาคการเกษตร เป้าหมายของประเทศ ได้แก่ เกษตรอัตลักษณ์ เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูปและเกษตรอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ และความหลากหลายของผลผลิต รวมทั้งพัฒนากลไกการจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม เพื่อยกระดับรายได้ ลดรายจ่ายและลดปัจจัยเสี่ยงในการทำการเกษตรให้กับเกษตรกร ตลอดจนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ การพัฒนาสายพันธุ์พืชและสัตว์ การลดต้นทุนแรงงานและปัจจัยการผลิต การพยากรณ์อากาศและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงเพื่อการเกษตร การศึกษาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

2) **พัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคต** โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในภาคอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมความมั่นคง อุตสาหกรรมต่อเนื่อง จากการพัฒนาระบบคมนาคม อุตสาหกรรมดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ และอุตสาหกรรมอาหาร ยาและเครื่องสำอาง รวมทั้งการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ชีววัตถุและวัคซีน สมุนไพร วิทยาการหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ความปลอดภัยไซเบอร์ โครงข่ายพลังงานอัจฉริยะ การกักเก็บพลังงานและคาร์บอน การบินและอวกาศ การขนส่งระบบราง การเชื่อมต่อของสรรพสิ่งและข้อมูลขนาดใหญ่

3) **พัฒนาบริการแห่งอนาคต** โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในภาคบริการ เป้าหมายของประเทศ ได้แก่ การบริการทางการแพทย์ครบวงจร การท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน และการบริการขนส่งและโลจิสติกส์ โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ระบบแพทย์ปฐมภูมิ การดูแลผู้สูงอายุ การบริการทางการแพทย์แบบแม่นยำ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม และการกระจายสินค้า ระบบโลจิสติกส์อัจฉริยะ

- เป้าหมายของแผนย่อย 230101 ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทหลักภายใต้ภารกิจกรมเพื่อสนับสนุนการพัฒนางานวิชาการ งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อต่อยอด

ในเชิงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสามารถนำองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นนำไปใช้ในการส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ โดยเฉพาะพัฒนาการเกษตรสร้างมูลค่า อุตสาหกรรมแห่งอนาคต และ บริการแห่งอนาคตให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรม ผ่านช่องทางศูนย์ส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการ หรือช่องทางอื่น ๆ ที่กรมดำเนินการ

- Contribution ต่อเป้าหมาย การดำเนินงานพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกสามารถทำให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นผ่านการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมที่มุ่งสนองปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนและการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และนำไปสู่การถ่ายทอดองค์ความรู้และต่อยอดผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง ซึ่งจะไปสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ภายในปี 2570

(16.3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การวิจัยพัฒนานวัตกรรม ด้านสังคม

- แนวทางการพัฒนา

- 1) **พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์** โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศทุกกลุ่ม ตลอดทุกช่วงวัย (ปฐมวัย วัยเด็กวัยเรียน วัยแรงงาน วัยสูงอายุ) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย เพื่อให้ประชาชนไทยมีทักษะความรู้ และเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการบูรณาการข้ามศาสตร์วิชา เพื่อสร้างนวัตกรรมทางสังคมอย่างตรงจุดยกระดับคุณภาพชีวิต โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ การส่งเสริมโภชนาการและสุขภาวะที่ดีและทั่วถึง การพัฒนาคนให้มีวินัย ความรับผิดชอบ จิตสาธารณะ และการเคารพสิทธิและความเท่าเทียมในสังคม การพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การยกระดับคุณภาพของบุคลากรทางการศึกษา ครู หลักสูตรและกระบวนการสอน การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ ระบบบริการสาธารณสุข และวิทยาศาสตร์ทางการกีฬา

- 2) **สร้างความเสมอภาคทางสังคม** โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม เพื่อลดความแตกต่างทางด้านรายได้ รายจ่าย การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน และเพิ่มความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ การจัดการที่ดินทำกิน ระบบหลักประกันสุขภาพของรัฐ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและกระจายอำนาจ การเข้าถึงบริการสาธารณสุขและกระบวนการยุติธรรม

- เป้าหมายของแผนย่อย 230201 คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มีบทบาทหลักภายใต้ภารกิจกรมเพื่อสนับสนุนองค์ความรู้ งานวิชาการ งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรที่มีคุณค่าต่อการดูแลสุขภาพประชาชนและช่วยลดรายจ่ายด้านสาธารณสุขของประเทศ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุกกลุ่มวัย และมีส่วนช่วยสร้างความเสมอภาคทางสังคมให้ได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการนำผลงานวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์ในหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งมีส่วนช่วยให้การบรรลุเป้าหมายดัชนีนวัตกรรมเชิงสังคม (ร้อยละของผลสัมฤทธิ์ในการยกระดับคุณภาพทางสังคมจากผลการวิจัยฯ) มีแนวโน้มที่ดีขึ้น

- Contribution ต่อเป้าหมาย การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมด้านการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาสุขภาพของประเทศอย่างตรงจุดจะมีส่วนสนับสนุนให้ประเทศไทยมีการลงทุนในงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมให้สูงขึ้นไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาทต่อปี

(16.4) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ การวิจัยพัฒนานวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม

● แนวทางการพัฒนา

ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรทางบก ทางน้ำและทางทะเล เพื่อให้รักษาความอุดมสมบูรณ์ทางชีวภาพของประเทศ และนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจและสังคม โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ พันธุ์พืชและสัตว์ป่าเฉพาะถิ่นหายาก แหล่งกำเนิดของพันธุ์ไม้ ความหลากหลายชีวภาพ และการใช้ประโยชน์ในระบบนิเวศ ธรณีวิทยาทางทะเล การบริหารจัดการประมงทะเล สิ้นแร่

● เป้าหมายของแผนย่อย 230301 การประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น

● การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์และคุ้มครองพันธุ์พืชสมุนไพรตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542 ดังนั้นจึงมีการพัฒนาองค์ความรู้และวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายและแหล่งกำเนิดของสมุนไพร รวมถึงการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น

● Contribution ต่อเป้าหมาย การดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้และวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายและแหล่งกำเนิดของสมุนไพร รวมถึงการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมมีส่วนสนับสนุนโดยอ้อมเพื่อให้ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียวของประเทศไทย ไม่เกินอันดับที่ 80 ภายในปี 2570

1.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)

1. เป้าหมายการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

1.1 เป้าหมายหลัก การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม

1.2 เป้าหมายรอง

1) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม

2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่

3) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและการบริโภคสู่ความยั่งยืน

4) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและ

ความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

2. หมายเหตุการพัฒนา

1) **หมายเหตุที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรมูลค่าสูง

เป้าหมายที่ 1 มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 1.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเติบโต ร้อยละ 4.5 ต่อปี

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการผลิตและการขยายตัวของตลาด ของสินค้าเกษตรและ ผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง

กลยุทธ์ย่อย 2.1 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาและทำธุรกิจผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป มูลค่าเพิ่มสูงที่มีศักยภาพทางการตลาดในอนาคต

2) **หมายเหตุที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

เป้าหมายที่ 1 การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น

ตัวชี้วัดที่ 1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ มีค่าใช้จ่ายต่อวัน เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมการพัฒนากิจกรรม สินค้า และบริการ การท่องเที่ยวมูลค่าสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวคิดโมเดลอารมณดีมีความสุข ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ฉบับปรับปรุง

3) หมายเหตุที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

เป้าหมายที่ 1 ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ
ตัวชี้วัดที่ 1.1 สัดส่วนมูลค่าเพิ่มสินค้าและบริการสุขภาพต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอยู่ที่ร้อยละ 1.7
กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 2 การผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพระดับโลก

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 พัฒนานวัตกรรมในบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพบนฐานความโดดเด่นของเอกลักษณ์ความเป็นไทย

1) ผลสานความโดดเด่นของอัตลักษณ์ความเป็นไทยกับบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 พัฒนาบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพรูปแบบใหม่ที่นำไปสู่การสร้างสังคมสูงวัยที่มีสุขภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างมูลค่าเพิ่มให้อุตสาหกรรมการแพทย์และสุขภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบนฐานเทคโนโลยีดิจิทัลให้รองรับกับการยกระดับอุตสาหกรรม

3) พัฒนารฐานการผลิตและสนับสนุนการจัดตั้งโรงงานต้นแบบเภสัชชีวภัณฑ์ยาสมุนไพร และวัคซีนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ส่งเสริมการลงทุนและการนำผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพออกสู่ตลาด

กลยุทธ์ที่ 4 การสร้างเสริมขีดความสามารถทางวิชาการด้านการศึกษา วิจัย และเทคโนโลยีทางการแพทย์

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 พัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 สร้างระบบนิเวศการวิจัยให้เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาต่อยอดในเชิงพาณิชย์

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.5 สร้างเครือข่ายความร่วมมือการวิจัยและพัฒนาระหว่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ 5 การบริหารจัดการระบบบริการสุขภาพบนพื้นฐานความสมดุลทางเศรษฐกิจและสุขภาพของคนไทย

กลยุทธ์ย่อยที่ 5.1 บริหารจัดการบุคลากรทางการแพทย์ให้สอดคล้องกับระบบบริการสุขภาพ

1) สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์

2) ส่งเสริมให้เกิดการกระจายกำลังคนด้านสุขภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ 5.3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศเพื่อสนับสนุนบริการทางการแพทย์

1) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเพิ่มประสิทธิภาพ ลดภาระงาน และแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร

2) จัดทำฐานข้อมูลกลางด้านสุขภาพของประเทศ

4) หมายเหตุที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

เป้าหมายที่ 2 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่

ตัวชี้วัดที่ 2.3 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่เป็นผู้ส่งออกรายใหม่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 2,000 รายต่อปี

เป้าหมายที่ 3 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

ตัวชี้วัดที่ 3.1 จำนวนสตาร์ทอัพ ซีรียซี ขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็น 20 รายในปี 2570

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบนิเวศให้เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจและการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 เพิ่มความสะดวกในทุกขั้นตอนของการประกอบธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและระบบมาตรฐานให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงได้ด้วยต้นทุนต่ำ

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาแพลตฟอร์มเชื่อมโยงฐานข้อมูลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ระบบ

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 พัฒนาระบบคลังข้อมูลและความรู้สำหรับการให้บริการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เป็นระบบออนไลน์ และระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ครบวงจร

กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้เป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในสาขาและกับรายใหญ่ภายในห่วงโซ่อุปทาน

5) **หมวดหมู่ที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 1 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัดที่ 1.2 มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ประเด็น 9 เขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีมูลค่าการลงทุน 500,000 ล้านบาท พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้มีมูลค่าการลงทุน 100,000 ล้านบาท และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนมีมูลค่า 10,000 ล้านบาท

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 พัฒนาภาคให้เป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ส่งเสริมการจัดการกลไกตลาดของท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมกลไกความร่วมมือของรัฐ เอกชน ประชาชน และประชาสังคมเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมือง

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่และเมืองด้วยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ

6) **หมวดหมู่ที่ 9** ไทยมีความยากจนลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

เป้าหมายที่ 2 คนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต
ตัวชี้วัดที่ 2.1 ดัชนีรวมของความคุ้มครองทางสังคมมีค่าไม่ต่ำกว่า 100

3) ความคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงวัย

(1) สัดส่วนของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่เข้าถึงบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70)

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 3 การยกระดับความคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

7) **หมวดหมู่ที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

เป้าหมายที่ 1 คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณภาพ จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉม
ฉบับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

ตัวชี้วัดที่ 1.5 ผลผลิตภาพแรงงานไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

ตัวชี้วัดที่ 1.6 จำนวนผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความยากจนหลายมิติลดลงร้อยละ 20 ของจำนวนผู้สูงอายุที่ยากจน
ต่อปี

เป้าหมายที่ 2 กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถ
สร้างงานอนาคต

ตัวชี้วัดที่ 2.1 ดัชนีความสามารถในการแข่งขันของสภาพเศรษฐกิจโลก 6 ด้านทักษะ คะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 20
เมื่อสิ้นสุดแผน

ตัวชี้วัดที่ 2.3 จำนวนและมูลค่าของธุรกิจสตาร์ทอัพเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 1 คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.5 พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองมีคุณค่าของสังคม โดย

- 1) พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลังของสังคม
- 2) พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต

เป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต โดย

- 1) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนบูรณาการและเชื่อมโยงความร่วมมือด้านการศึกษาฝึกรวม
- 2) พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนและพัฒนากำลังคน

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างและ
ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการผลิตและบริการ การจัดการและการตลาด โดย

- 1) การสร้างและพัฒนาทักษะองค์ความรู้รอบด้านที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจยุคใหม่
- 2) ส่งเสริมผู้ประกอบการในการสร้างนวัตกรรม

8) หมายเหตุที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

เป้าหมายที่ 1 การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้

ตัวชี้วัดที่ 1.1 ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

เป้าหมายที่ 2 ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว

ตัวชี้วัด 2.1 ผลการสำรวจรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ในองค์ประกอบ ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ดัชนีการมีส่วนร่วม
ทางอิเล็กทรอนิกส์ ดัชนีทุนมนุษย์ และดัชนีการให้บริการภาครัฐออนไลน์ ไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 40 ของโลก
และมีคะแนนไม่ต่ำกว่า 0.82

กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวก และประหยัด

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ทบทวนกระบวนการทำงานของภาครัฐควบคู่กับพัฒนาการบริการ
ภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลแบบเบ็ดเสร็จ

กลยุทธ์ที่ 2 ปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง
เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ 3 ปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 ปรับเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐทั้งหมดให้เป็นดิจิทัล

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานภาครัฐเป็นดิจิทัล

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างระบบบริหารภาครัฐที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากร ให้มีทักษะที่จำเป็นในการให้บริการภาครัฐดิจิทัล และปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตรการภาครัฐให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ปรับระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐเพื่อดึงดูดและรักษาผู้มีศักยภาพมาขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็นและพัฒนากฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ตลอดจนปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

1.2.3 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2566-2570

1. นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 8 การป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

1.1 เป้าหมาย การป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

1.2 ตัวชี้วัด สัดส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่อประชากรลดลง 8 คน ต่อประชากร 1,000 คน ภายในปี 2570

1.3 กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ 1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้มีภูมิคุ้มกันและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างพื้นที่ปลอดภัยและลดความต้องการยาเสพติด

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 สร้างภูมิคุ้มกันระดับบุคคล ด้วยการเสริมสร้างทัศนคติและความรู้เท่าทันยาเสพติดทั้งการเสพและการค้า รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ทั้งรูปแบบ เนื้อหา วิธีการ และช่องทางสื่อสาร และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในทุกขั้นตอน

2. นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 13 การบริหารจัดการความเสี่ยงโรคติดต่ออุบัติใหม่

2.1 เป้าหมาย การมีนวัตกรรมและทรัพยากรทางการแพทย์และสาธารณสุขในการบริหารจัดการความเสี่ยงโรคติดต่ออุบัติใหม่

2.2 ตัวชี้วัด ร้อยละความสำเร็จของจำนวนงานวิจัยบทความทางวิชาการ หรือนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่สามารถใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการและป้องกันโรคอุบัติใหม่เพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 5

2.3 กลยุทธ์

กลยุทธ์หลักที่ 1 การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการความเสี่ยงโรคติดต่ออุบัติใหม่ทั้งในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.6 พัฒนาระบบการตรวจและวินิจฉัยการรักษาผู้ป่วยโรคติดต่ออุบัติใหม่

กลยุทธ์หลักที่ 3 การส่งเสริมการพัฒนา นวัตกรรมเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงโรคติดต่ออุบัติใหม่

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาผลงานวิจัยเกี่ยวกับโรคติดต่ออุบัติใหม่อย่างเป็นรูปธรรม โดยการมีส่วนร่วมแบบสหวิทยาการ

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.5 พัฒนาเทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์ทางการแพทย์ ยา และวัคซีน ชุดทดสอบการวินิจฉัยโรค อุปกรณ์ป้องกันและควบคุมโรค ห้องปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์สำหรับคนสัตว์ สัตว์ป่า การบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับโรคติดต่ออุบัติใหม่ เพื่อตรวจจับโรคได้เร็วและทันต่อสถานการณ์ที่ทันสมัย โดยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบจากโรคติดต่ออุบัติใหม่ และพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีที่คิดค้นต่อการผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศให้เพียงพอ เพื่อป้องกันสถานการณ์อันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

1.3 แผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้อง

- 1.3.1 แผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566-2580)
- 1.3.2 แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566-2570
- 1.3.3 แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570
- 1.3.4 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570)
- 1.3.5 แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมพืชกัญชงสู่เชิงพาณิชย์ (พ.ศ. 2566-2570)
- 1.3.6 ยุทธศาสตร์การแพทย์ดั้งเดิมขององค์การอนามัยโลก พ.ศ. 2557-2566 (WHO traditional medicine strategy: 2014-2023) ขององค์การอนามัยโลก
- 1.3.7 แผนปฏิบัติการด้านสุขภาพโลก พ.ศ. 2564-2570 (Thailand Global Health Action Plan 2021-2027)
- 1.3.8 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561-2580)
- 1.3.9 แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566-2570

1.4 นโยบายรัฐบาล

1. ด้านเศรษฐกิจ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และสานต่อ โครงการคนละครึ่ง แก้ไขปัญหาหนี้สินและเพิ่มสภาพคล่อง เพิ่มโอกาสการออมของประชาชนรายย่อย ฟื้นความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยว เร่งแก้ไขปัญหาผลกระทบจากสงครามการค้า
2. ด้านความมั่นคง เร่งแก้ไขปัญหากรณีพิพาทระหว่างไทยและกัมพูชาด้วยแนวทางสันติภาพ เร่งแก้ไข ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. ด้านสังคม ปรามปรามการพนันผิดกฎหมายทุกรูปแบบอย่างจริงจัง รักษาหลักนิติธรรมอย่างเคร่งครัด ขจัดทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเด็ดขาดและจริงจัง พิทักษ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น
4. ด้านภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เร่งติดตั้งเครื่องมือเตือนภัยและพัฒนาเครือข่ายการเตือนภัยพิบัติ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง ผลักดันสังคมคาร์บอนต่ำ
5. ด้านการบริหารภาครัฐ การปฏิรูปกฎหมาย เร่งรัดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เร่งรัดการปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบ

1.5 นโยบายกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2569

ภายใต้แนวคิด “สานต่อ วางรากฐาน ร่วมพัฒนา เพื่อระบบที่ยั่งยืน” โดยมีเป้าหมายยกระดับ อสม. เป็นผู้ช่วยสาธารณสุข เพิ่มสวัสดิการ พัฒนาเศรษฐกิจสุขภาพ (Medical Hub) เพิ่มขีดความสามารถด้านดิจิทัลและ นวัตกรรมทางการแพทย์ (AI, Telemedicine, Precision Medicine) เสริมความพร้อมรับมือภาวะฉุกเฉิน และยกระดับ คุณภาพชีวิตบุคลากร พร้อมเร่งรัดดูแลกลุ่มแรงงานต่างด้าวและการควบคุมโรคสำคัญ

1.6 แผนปฏิบัติการราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

เป็นแผนหลักในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายระยะกลางของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ ทางเลือก

ส่วนที่ 2 ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals – SDGs *

(1) เป้าหมายที่ (Goal) 2. ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

เป้าหมายย่อย (Target)

2.1 ยุติความหิวโหยและสร้างหลักประกันให้ทุกคนโดยเฉพาะคนที่ยากจนและอยู่ในภาวะเปราะบาง อันรวมถึงทารก ได้เข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย มีโภชนาการ และเพียงพอตลอดทั้งปี ภายในปี พ.ศ. 2573

ตัวชี้วัด 2.1.1 ความชุกของภาวะขาดสารอาหาร (Prevalence of undernourishment)

ตัวชี้วัด 2.1.2 ความชุกของความไม่มั่นคงทางอาหารของประชากรในระดับปานกลางหรือรุนแรง โดยใช้ Food Insecurity Experience Scale (FIES)

2.4 สร้างหลักประกันว่าจะมีระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืนและดำเนินการตามแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่มีภูมิคุ้มกันที่จะเพิ่มผลิตภาพและการผลิต ซึ่งจะช่วยรักษาระบบนิเวศ เสริมขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะอากาศรุนแรง ภัยแล้ง อุทกภัย และภัยพิบัติอื่น ๆ และจะช่วยพัฒนาคุณภาพของดินและที่ดินอย่างต่อเนื่อง ภายในปี พ.ศ. 2573

ตัวชี้วัด 2.4.1 ร้อยละของพื้นที่เกษตรที่มีการทำการเกษตรอย่างมีผลิตภาพและยั่งยืน

2.5 คงความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์พืชที่ใช้เพาะปลูก สัตว์ในไร่นาและที่เลี้ยงตามบ้านเรือน และชนิดพันธุ์ตามธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับพืชและสัตว์เหล่านั้น รวมถึงให้มีธนาคารพืชและเมล็ดพันธุ์ที่มีการจัดการที่ดี และมีความหลากหลาย ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากการใช้ทรัพยากรทางพันธุกรรมและองค์ความรู้ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ตามที่ตกลงกันระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2563

ตัวชี้วัด 2.5.1 จำนวนแหล่งพันธุกรรม (ก) พืชและ (ข) สัตว์เพื่ออาหารและการเกษตรที่เก็บรักษาในสถานที่สำหรับอนุรักษ์ทั้งในระยะกลางและระยะยาว

(2) เป้าหมายที่ (Goal) 3. สร้างหลักประกันการมีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย

เป้าหมายย่อย (Target)

3.4. ลดการตายก่อนวัยอันควรจากโรคไม่ติดต่อให้ลดลงหนึ่งในสาม ผ่านทางการป้องกันและการรักษาโรค และสนับสนุนสุขภาพจิตและความเป็นอยู่ที่ดี ภายในปี พ.ศ. 2573

ตัวชี้วัด 3.4.1 อัตราการตายของผู้ที่เป็นโรคหัวใจและหลอดเลือด โรคมะเร็ง โรคเบาหวาน หรือโรคระบบทางเดินหายใจเรื้อรัง

3.5 เสริมสร้างการป้องกันและการรักษาการใช้สารในทางที่ผิด ซึ่งรวมถึงการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิดและการใช้แอลกอฮอล์ในทางที่เป็นอันตราย

ตัวชี้วัดที่ 3.5.1 ความครอบคลุมของการรักษา (การรักษาโดยใช้ยา ทางจิตสังคมและการฟื้นฟูสมรรถภาพ และบริการการติดตามผลการรักษา) สำหรับผู้ใช้สารเสพติด

3.8 บรรลุการมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า รวมถึงการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขสุขภาพจำเป็นที่มีคุณภาพ และเข้าถึงยาและวัคซีนจำเป็นที่ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีราคาที่สามารถซื้อหาได้

ตัวชี้วัด 3.8.2 สัดส่วนของประชากรที่มีค่าใช้จ่ายครัวเรือนด้านสุขภาพต่อค่าใช้จ่ายครัวเรือนหรือรายได้ทั้งหมด อยู่ในระดับสูง

(3) เป้าหมายที่ (Goal) 8. ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และ มีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน

เป้าหมายย่อย (Target)

8.4 ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรของโลกในการบริโภคและการผลิตอย่างต่อเนื่อง และพยายามที่จะแยกการเติบโตทางเศรษฐกิจออกจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน 10 ปีว่าด้วยการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน โดยมีประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นผู้นำในการดำเนินการไปจนถึงปี พ.ศ. 2573

ตัวชี้วัด 8.4.2 การบริโภควัตถุดิบในประเทศ การบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัวประชากร และต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

8.9 ออกแบบและใช้นโยบายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งช่วยสร้างงานและส่งเสริมวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ภายในปี พ.ศ. 2573

ตัวชี้วัด 8.9.1 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจากการท่องเที่ยวต่อ GDP ทั้งหมด และอัตราการเติบโตของ GDP จากการท่องเที่ยว

(4) เป้าหมายที่ (Goal) 9. สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม ที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายย่อย (Target)

9.2 ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืนและภายในปี พ.ศ. 2573 ให้เพิ่มส่วนแบ่งของภาคอุตสาหกรรมในการจ้างงานและผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ โดยให้เป็นไปตามบริบทของประเทศและให้เพิ่มส่วนแบ่งขึ้นเป็น 2 เท่า ในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

ตัวชี้วัด 9.2.1 (ก) สัดส่วนของมูลค่าเพิ่มผลผลิต (Manufacturing value added: MVA) ต่อ GDP

ตัวชี้วัด 9.2.2 สัดส่วนการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิตต่อการจ้างงานรวมทั้งหมด

9.3 เพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินโดยรวมถึงเครดิตในราคาที่สามารถจ่ายได้ให้แก่โรงงานอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดเล็ก โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา รวมทั้งเชื่อมโยงผู้ประกอบการเหล่านี้เข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าและตลาด

ตัวชี้วัด 9.3.1 สัดส่วนของมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมขนาดเล็กต่อมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมทั้งหมด

9.5 เพิ่มพูนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของภาคอุตสาหกรรมในทุกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา และให้ภายในปี พ.ศ. 2573 มีการส่งเสริมนวัตกรรมและให้เพิ่มจำนวนผู้ทำงานวิจัยและพัฒนา ต่อประชากร 1 ล้านคน และเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาในภาครัฐและเอกชน

ตัวชี้วัด 9.5.1 สัดส่วนของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP

9.B สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมภายในประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงการให้มีสภาพแวดล้อมทางนโยบายที่นำไปสู่ความหลากหลายของอุตสาหกรรมและการเพิ่มมูลค่าของสินค้าโภคภัณฑ์

ตัวชี้วัด 9.B.1 สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีระดับสูง และระดับกลาง คิดเป็นสัดส่วนของมูลค่าเพิ่มรวมทั้งหมด

(5) เป้าหมายที่ (Goal) 10. ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ

เป้าหมายย่อย (Target)

10.1 บรรลุการเติบโตของรายได้ของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด อย่างก้าวหน้าและยั่งยืน โดยให้มีอัตราเติบโตสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2573

ตัวชี้วัด 10.1.1 อัตราการเติบโตของการใช้จ่ายในครัวเรือน หรือรายได้ต่อหัวในกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด และ (ข) อัตราการเติบโตของการใช้จ่ายในครัวเรือน หรือรายได้ต่อหัวในกลุ่มประชากรทั้งหมด

10.2 เสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมความครอบคลุมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองสำหรับทุกคน โดยไม่คำนึงถึงอายุ เพศ ความพิการ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ แหล่งกำเนิด ศาสนา สถานะทางเศรษฐกิจ หรืออื่น ๆ ภายในปี พ.ศ. 2573

ตัวชี้วัด 10.2.1 สัดส่วนประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของรายได้มีฐาน จำแนกตามเพศ อายุ และความพิการ

(6) เป้าหมายที่ (Goal) 12. สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
เป้าหมายย่อย (Target)

12.2 บรรลุการจัดการที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ภายในปี พ.ศ. 2573

ตัวชี้วัด 12.2.1 จำนวนประเทศที่มีการพัฒนาหรือนำใช้เครื่องมือการดำเนินนโยบายที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านสู่การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด 12.2.2 การบริโภควัตถุดิบในประเทศ การบริโภควัตถุดิบในประเทศต่อหัวประชากร และต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

(7) เป้าหมายที่ (Goal) 13. ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายย่อย (Target)

13.1 เสริมภูมิคุ้มกันและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ

ตัวชี้วัด 13.1.2 จำนวนประเทศที่มีและดำเนินการตามยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ระดับประเทศที่สอดคล้องกับกรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558-2573

(8) เป้าหมายที่ (Goal) 17. เสริมความแข็งแกร่งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายย่อย (Target)

17.6 ยกระดับหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยร่วมเติมเต็มโดยหุ้นส่วนความร่วมมือจากภาคส่วนที่หลากหลายซึ่งจะระดมและแบ่งปันความรู้ ความเชี่ยวชาญเทคโนโลยี และทรัพยากรทางการเงิน เพื่อจะสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา

ตัวชี้วัด 17.6.1 จำนวนประเทศที่รายงานความก้าวหน้าตามกรอบการติดตามประสิทธิภาพของการพัฒนาที่มีผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลาย ที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ส่วนที่ 3 สารสำคัญของแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. 2569)

3.1 ภาพรวม

3.1.1 วิสัยทัศน์ของส่วนราชการ

เขตสุขภาพไทย ต่อยอดเศรษฐกิจใหม่ ก้าวไกลสู่สากล

3.1.2 พันธกิจของส่วนราชการ

เรามุ่งมั่นสร้างสรรค์คุณค่าที่ยั่งยืนจากภูมิปัญญาไทย เพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชาติ และสุขภาพที่ดีของคนไทย

3.1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกิดการพัฒนาผลงานทางวิชาการ งานวิจัย และนวัตกรรมทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรที่มีคุณค่าต่อการดูแลสุขภาพของประชาชน และสามารถต่อยอดให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่เศรษฐกิจของประเทศและชุมชน

2. เพื่อพัฒนารูปแบบบริการทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ที่มีคุณภาพมาตรฐานและเป็นต้นแบบที่ดี เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมการจัดบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่สามารถบูรณาการกับการแพทย์หลักของประเทศได้อย่างไร้รอยต่อ และเป็นทางเลือกสำคัญในการดูแล

สุขภาพของคนไทยที่สามารถลดรายจ่ายในการดูแลสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะในกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง กลุ่มผู้สูงอายุ ได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย

3. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และรูปแบบบริการจากการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรที่มีศักยภาพสูง ให้สามารถนำไปสนับสนุนการสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ ชุมชน แรงงานที่เกี่ยวข้อง และประเทศชาติอย่างครบห่วงโซ่คุณค่า

4. เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐของกรมให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง ทันสมัย บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการขับเคลื่อนพันธกิจของกรม ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.4 เป้าประสงค์และตัวชี้วัดรวม (Ultimate Goal)*

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2569
1. ประเทศไทยมีผลงานทางวิชาการและเทคโนโลยีทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรที่มีคุณค่าต่อระบบสุขภาพของประเทศอย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถนำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นที่ดีให้กับประชาชน	1.1 ร้อยละของประชาชนที่มีอาการเจ็บป่วยและเลือกใช้ยาสมุนไพรในการดูแลสุขภาพตนเอง	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 3
2. ระบบบริการทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร มีคุณภาพ มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ และเชื่อมั่นของผู้ใช้และผู้รับบริการ และเป็นทางเลือกสำคัญในการดูแลสุขภาพของคนไทย โดยเฉพาะในกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง กลุ่มผู้สูงอายุ และวัยทำงาน	2.1 ร้อยละของประชาชนที่มีอาการเจ็บป่วยและเลือกใช้บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในระบบบริการสุขภาพ	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7
3. ประเทศไทยมีความเติบโตทางเศรษฐกิจจากฐานของการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร สามารถสร้างงานสร้างอาชีพให้ประชาชน สร้างเศรษฐกิจแก่ชุมชนที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้นำด้านการแพทย์ดั้งเดิมในเอเชีย	3.1 มูลค่าของการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรมวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	ไม่น้อยกว่า 80,000 ล้านบาท
	3.2 อันดับของมูลค่าการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรมวลรวมในประเทศไทยอยู่ใน 3 อันดับแรกของเอเชีย	อันดับที่ 4

3.1.5 จุดยืนและเข็มมุ่ง และความจำเป็นของแผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2569)

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กำหนดจุดยืนและเข็มมุ่งการพัฒนาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 โดยต่อยอดจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ดังนี้

1. สร้างสรรค์นวัตกรรมทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรไทย เพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข พื้นถิ่นเศรษฐกิจ และหนุนเสริมการขับเคลื่อนประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ

1.1 วิจัย พัฒนา สร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม การจัดการความรู้ โดยเน้นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โรคที่เกิดจากความเครียด โรคอุบัติใหม่ อุตุนิยม และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และบริการการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์สมุนไพร/ระบบบริการการแพทย์แผนไทยให้เกิดการใช้ประโยชน์ สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ และสร้างความเชื่อมั่นจากบุคลากรทางการแพทย์ สังคม และผู้บริโภค

1.2 ยกระดับการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรให้มีคุณภาพและมีคุณค่ารองรับการพัฒนาเศรษฐกิจมูลค่าสูง (High Value Economy) โดยเชื่อมโยงเศรษฐกิจแห่งความเป็นอยู่ที่ดีของประเทศ (Wellness Economy) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและहनุนเสริมยุทธศาสตร์ประเทศให้เป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ของภูมิภาค (Medical & Wellness Tourism Hub) และเชื่อมโยงบริการในภูมิภาคอาเซียนและนานาชาติให้แก่ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

1.3 สร้างสรรค์ธุรกิจจากฐานภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และสมุนไพร และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ประชาชน ชุมชน วิชากิจชุมชน สถานประกอบการขนาดกลาง ขนาดย่อม และภาคเอกชนผู้ส่งออก ให้มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ เน้นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ เมืองท่องเที่ยวหลักและเมืองท่องเที่ยวรองที่มีศักยภาพ และพื้นที่เป้าหมายเมืองนานาชาติ

1.4 พัฒนาคุณภาพและคุณค่าผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรและบริการสุขภาพ รวมทั้งทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะความเชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรของประเทศให้เป็นตราสินค้าของชาติ (National Brand) โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีกัญชา กัญชง กระท่อม ผลิตภัณฑ์ดูแลสำหรับผู้สูงอายุ และ NCD

1.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเกิดความรอบรู้ด้านสุขภาพ ให้ประชาชนพึ่งพาตนเองด้านสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต

2. การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรไทย เป็นทางเลือกทางการแพทย์และเป็นที่ยิ่งของประชาชนในระบบบริการสุขภาพของประเทศ เพื่อให้เข้าถึงบริการสุขภาพอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ มาตรฐาน ลดรายจ่ายของประชาชนและประเทศ

2.1 สร้างเสริมขีดความสามารถของการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพรให้เป็นทางเลือกทางการแพทย์ เน้นการดูแลสุขภาพในหน่วยบริการระดับปฐมภูมิ (Primary Care Unit) ลดการพึ่งพามาจากต่างประเทศ

2.2 นำการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน รักษาโรคฟื้นฟูสภาพ และลดความตึงเครียดของประชาชนจากโรคติดเชื้ออุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ

2.3 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางการแพทย์แผนไทยเพื่อดูแลสุขภาพผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และผู้สูงอายุ รองรับสังคมผู้สูงอายุ

2.4 นำการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้เข้าถึงประชาชน ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล และรูปแบบแพลตฟอร์มดิจิทัลที่สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย

2.5 ส่งเสริม สนับสนุนวิชาการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และบริการของร้านขายยาสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นของผู้ใช้บริการ

2.6 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน (ยศส) ให้เป็นศูนย์กลางการบริการวิชาการ องค์ความรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการแพทย์แผนไทยระดับชาติ

2.7 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้มีปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอและเหมาะสม ทั้งภาครัฐและเอกชน สู่วิชาชีพมีความเป็นมืออาชีพ

3. ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย และบริการทางการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก มีขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในต่างประเทศ

3.1 สร้างระบบนิเวศเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสมุนไพรเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาอุตสาหกรรมสารสกัด เพิ่มประสิทธิภาพการจดสิทธิบัตร ส่งเสริมการตลาดดิจิทัล ปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการค้า

3.2 ส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยและบริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อให้มูลค่าทางเศรษฐกิจแห่งความเป็นอยู่ที่ดี ขับเคลื่อนให้เป็นตราสินค้าของชาติ เพื่อ Wellness Economy, Aging Brand, สำหรับโรคเฉพาะกลุ่ม และต่อยอด Herbal Champions 4 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มที่ 1 บำรุงร่างกาย/ความงาม เช่น กระจายดำ ขมิ้นชัน
- กลุ่มที่ 2 เสริมอาหาร/เครื่องสำอาง/สปา/ภูมิคุ้มกัน เช่น หญ้าหวาน ว่านหางจระเข้ ไพล

ฟ้าทะลายโจร

- กลุ่มที่ 3 เศรษฐกิจมูลค่าสูง เช่น กัญชา กัญชง
- กลุ่มที่ 4 อัตลักษณ์ GI เช่น กระท่อม-หอมแดงศรีสะเกษ

3.3 สร้างสรรค์รูปแบบบริการและผลิตภัณฑ์สมุนไพรรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสถานบริการที่รองรับการท่องเที่ยวแบบพรีเมียม โดยพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและผลิตภัณฑ์สมุนไพรในเมืองสมุนไพร อาหารสุขภาพจากสมุนไพร

3.4 ยกกระดับให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิต พัฒนาบุคลากร องค์กรความรู้ วิชาการ เทคโนโลยี และการพัฒนาฝีมือแรงงานทางการแพทย์ดั้งเดิมของโลก Re-skills/Up-skills บุคลากรนวดไทย สปา

3.5 ผลักดันให้เกิดหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ระดับอาเซียน สร้างโอกาสในการพัฒนาการแพทย์ดั้งเดิมของอาเซียน เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พัฒนาผลิตภัณฑ์ภายใต้ตราสินค้าของประเทศไทย (Made by Thailand) ให้เกิดการยอมรับทั่วโลก

3.6 สร้างความมั่นคงทางอาหารและยาสมุนไพรในสถานการณ์ฉุกเฉินและวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ ผ่านกลไกประชารัฐชุมชนและหมอพื้นบ้าน ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและโคกหนองนาโมเดล เพื่อการพึ่งพาตนเองด้านสุขภาพ (Herbal Village) ปลุกสมุนไพรในครัวเรือนผ่านแนวคิดอาหารเป็นยา สามารถสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและชุมชน รองรับปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาการขาดแคลนอาหาร

4. กรมเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ทันสมัย และเชื่อมโยงการพัฒนาการแพทย์ดั้งเดิมระดับนานาชาติ รองรับการแข่งขันระบบบริการสุขภาพของชาติ และการขับเคลื่อนความสามารถในการแข่งขันและเศรษฐกิจของประเทศ

4.1 นำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) มาใช้ในการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ (HPIO) ในทุกมิติ

4.2 ปรับระบบการดำเนินงานและโครงสร้างภายในองค์กร (Re-engineering) ให้ยืดหยุ่นคล่องตัว ทันสมัย (Agile Organization)

4.3 บริหารทรัพยากรบุคคล สร้างบุคลากรรุ่นใหม่ (Smart Young Talent) สร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร (DTAM) ให้เป็นองค์กรแห่งความสุข (Happiness DTAM)

4.4 ยกย่องกรมสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลในทุกภารกิจและบริการ (Smart Service) ใช้เทคโนโลยี Blockchain, IoT, AI, VR/VA พัฒนาฐานข้อมูลของชาติด้านการแพทย์แผนไทย พัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับสังคมดิจิทัล (Digital Disruptive)

4.5 พัฒนา ปรับปรุง ออกกฎหมาย กฎระเบียบ ให้เอื้อต่อการดำเนินการกิจ

3.2 แผนย่อยภายใต้แผนปฏิบัติราชการรายปี

สามารถแบ่งออกเป็น 6 เรื่อง(6 Clusters) ดังนี้

Clusters 1 ยกย่องอุตสาหกรรมและเวเลนเนสไทย สู่นำโลก

Clusters 2 ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสมุนไพรสู่ New S-Curve

Clusters 3 การจัดการกัญชา กัญชงและกระท่อมอย่างเป็นระบบ

Clusters 4 การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อคุณภาพชีวิต

Clusters 5 การขับเคลื่อนสู่องค์กรดิจิทัลและนวัตกรรม

Clusters 6 ปฏิรูปองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

โดยในแต่ละประเด็นแผนปฏิบัติราชการ จะมีกลยุทธ์ มาตรการ แผนงาน และโครงการตามรายละเอียดในส่วนถัดไป

3.2.1 แผนปฏิบัติการ Clusters 1 ยกระดับอุตสาหกรรมนวดและเวลเนสไทย สู่นำโลก

1. วัตถุประสงค์

เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็น **Global Wellness Destination** ที่มีความโดดเด่นด้วยภูมิปัญญาไทย การนวดไทย และสมุนไพร โดยมีมาตรฐานบริการระดับสากล เพื่อสร้างรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน

2. เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2569
เปลี่ยนประเทศไทยจาก “จุดหมายปลายทาง” ให้กลายเป็น “มาตรฐานโลก” ด้านนวดไทยและเวลเนส	1. จำนวนหลักสูตรอัตลักษณ์ไทยโพธิ์ล้านนา	1 หลักสูตร
	2. ร้อยละของผู้ให้บริการนวดที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้พัฒนาศักยภาพเพิ่มพูนทักษะ	ร้อยละ 80
	3. จำนวนบุคลากรและผู้ประกอบการในพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านเวลเนสไม่น้อยกว่า	50 คน
	4. ร้อยละของผู้ประกอบการที่ผ่านการยกระดับและการรับรองมาตรฐานศูนย์เวลเนสและศูนย์เวลเนสอัตลักษณ์ไทยอย่างมีคุณภาพ	ร้อยละ 80

3. โครงการ/การดำเนินงาน

- 3.1 โครงการในพระราชดำริฯ น้ำพุร้อนสันกำแพง ยกระดับการนวดไทยและเวลเนสไทยสู่ระดับ World Class
- 3.2 โครงการสร้างต้นแบบเวลเนสน้ำพุร้อนแห่งชาติ
- 3.3 โครงการหมอนวดมือทอง
- 3.4 โครงการชุมชนสุขีวี (Self-Care) ด้วยศาสตร์ฤๅษีคัตถน
- 3.5 โครงการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดงาน Global Wellness Summit (GWS) 2026
- 3.6 โครงการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร (คก.บูรท่องเที่ยว)
- 3.7 โครงการยกระดับอาชีพและสร้างมาตรฐานการนวดไทย สถานประกอบการเวลเนส และแหล่งท่องเที่ยวฯ (Thai Wellness Destination)
- 3.8 โครงการมหรรมนวดไทยและเวลเนสแห่งชาติ ครั้งที่ 1

3.2.2 แผนปฏิบัติการ Cluster 2 ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสมุนไพรสู่ New S-Curve

1. วัตถุประสงค์

เพื่อเปลี่ยนสมุนไพรไทยจากพืชพื้นบ้าน ให้เป็นพืชเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (New S-Curve) ที่มีมาตรฐานสากล โดยเริ่มจากการอนุรักษ์ฐานทรัพยากร พัฒนาเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขอย่างมีคุณภาพ และผลักดันสู่ตลาดโลกผ่านผู้ประกอบการที่เข้มแข็ง

2. เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2569
สร้างมูลค่าการใช้ยาสมุนไพรในระบบบริการสุขภาพ ไม่น้อยกว่า 2,000 ล้านบาท และผลักดันอุตสาหกรรมสมุนไพรสู่ New S-Curve	1. สร้างมูลค่าการใช้ยาสมุนไพรในระบบบริการสุขภาพ ไม่น้อยกว่า	2,000 ล้านบาท
	2. จำนวนชุดข้อมูลยาสมุนไพร ที่ผลักดันเข้าสู่บัญชียาหลักแห่งชาติ ไม่น้อยกว่า	2 ชุดข้อมูล
	3. จำนวนบุคลากรและผู้ประกอบการ ที่ได้รับการพัฒนาทักษะและถ่ายทอดองค์ความรู้	750 คน

3. โครงการ/การดำเนินงาน

- 3.1 โครงการพลิกเศรษฐกิจด้วยภูมิปัญญาไทย และส่งเสริมการใช้สมุนไพร
- 3.2 โครงการสร้างรากฐานวัตถุดิบ “ปลูกไทยด้วยใจรัก” และ “THAI FARMA HUB”
- 3.3 โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- 3.4 โครงการเวชสำอางสมุนไพร สู่ New S Curve
- 3.5 โครงการสร้างขีดความสามารถให้ผู้ประกอบการ “ปัญญา-พัฒนา”
- 3.6 โครงการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 23

3.2.3 แผนปฏิบัติการ Cluster 3 การจัดการกัญชา กัญชงและกระท่อมอย่างเป็นระบบ

1. วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่เข้มแข็ง สำหรับการบริหารจัดการพืชสมุนไพรควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนผ่านจากการใช้ประโยชน์ในระดับพื้นบ้านสู่การเป็น ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และอุตสาหกรรมมูลค่าสูง

2. เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2569
สร้างสมดุล ด้านเศรษฐกิจ ควบคู่กับความปลอดภัย กัญชง กัญชา กระท่อม	1. มูลค่าการสร้างรายได้ในระบบเศรษฐกิจ ไม่น้อยกว่า	2,000 ล้านบาท
	2. จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการดูแลสุขภาพจากตำรายาทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจากสมุนไพร กัญชา กัญชง กระท่อม ผู้ช่วย	5,000 ราย
	3. จำนวนระบบ/ชุดฐานข้อมูลการเฝ้าระวังการใช้กัญชากัญชง และกระท่อมในทุกมิติ	1 ชุดข้อมูล

3. โครงการ/การดำเนินงาน

- 3.1 โครงการสร้างกรอบกฎหมายและการบังคับใช้
- 3.2 โครงการพัฒนาระบบกำกับดูแลด้วยดิจิทัลสู่การใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ
- 3.3 โครงการยกระดับการใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ (กัญชา กัญชง กระเทียม)
- 3.4 โครงการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจมูลค่าสูง (กัญชา กัญชง และกระเทียม)
- 3.5 โครงการสื่อสารและสร้างภาพลักษณ์การใช้ประโยชน์กัญชา กัญชง และกระเทียม
- 3.6 โครงการมหกรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทย ปีที่ 18 ระดับภาค
- 3.7 โครงการบริหารจัดการและสนับสนุนการขับเคลื่อนกัญชา กัญชง กระเทียม

3.2.4 แผนปฏิบัติการราชการ Clusters 4 การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อคุณภาพชีวิต

1. วัตถุประสงค์

เพื่อใช้ภูมิปัญญาไทยผสมผสานเทคโนโลยีสร้างระบบสุขภาพที่ยั่งยืน ตั้งแต่การป้องกัน การรักษา/ฟื้นฟู ไปจนถึงการดูแลระยะยาวในชุมชน เพื่อให้คนไทยมีสุขภาพดี ลดภาระค่าใช้จ่าย และสร้างความมั่นคงทางสุขภาพให้กับประเทศ

2. เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2569
เพื่อคุณภาพชีวิต บูรณาการศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ให้เป็นบริการหลักระบบสุขภาพเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน	1. ร้อยละความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ความพร้อมของผู้ให้บริการและหน่วยบริการและข้อมูล รพ.แม่ข่าย 12 เขตสุขภาพ	ร้อยละ 100
	2. ร้อยละของผู้เข้ารับบริการคลินิกอายุวัฒนะที่ได้รับบริการการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ไม่น้อยกว่า	ร้อยละ 55
	3. ระดับความสำเร็จของจำนวนผู้ผ่านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการแพทย์ ไม่น้อยกว่า	ร้อยละ 80

3. โครงการ/การดำเนินงาน

- 3.1 โครงการส่งเสริมอาหารเป็นยา
- 3.2 โครงการพัฒนานวัตกรรมเครื่องดื่มสุขภาพตามแนวทางการแพทย์ทางเลือก (AMED Drink)
- 3.3 โครงการคลินิกอายุวัฒนะ (Longevity Clinic)
- 3.4 โครงการนวดไทย - ผังเข็มฟื้นฟูผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระยะกลาง (IMC)
- 3.5 โครงการฟื้นฟูชีวิตใหม่ (ผู้ติดยา) New Life by DTAM
- 3.6 โครงการ THAI FOOD Good Health
- 3.7 โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- 3.8 โครงการส่งเสริมจัดบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้เป็นไปตาม

Service plan

3.2.5 แผนปฏิบัติการ Clusters 5 การขับเคลื่อนสู่องค์กรดิจิทัลและนวัตกรรม

1. วัตถุประสงค์

เพื่อบูรณาการข้อมูล มาตรฐาน นวัตกรรม เข้าด้วยกันเพื่อสร้างระบบนิเวศการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือกที่มีความน่าเชื่อถือทางวิทยาศาสตร์ มีระบบบริหารจัดการที่โปร่งใสด้วยเทคโนโลยี และเป็นที่ยอมรับในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการสร้างความรอบรู้ให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้

2. เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2569
สร้างระบบนิเวศ ด้านนวัตกรรมข้อมูล และการสื่อสารที่ทันสมัย	1. จำนวนรายงานข้อมูลสุขภาพที่แสดงบนระบบแสดงผลรายงานข้อมูลสุขภาพ (Dashboard)	5 เรื่อง
	2. จำนวนข้อเสนอชุดสิทธิประโยชน์และแนวทางการจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขด้านการแพทย์แผนไทยและทางเลือกได้รับความเห็นชอบและประกาศใช้	1 ฉบับ
	3. ร้อยละของบทความวิจัย/งานวิชาการด้านการแพทย์แผนไทยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ	ร้อยละ 15
	4. อัตราการเข้าถึงสื่อของประชาชนในการรับรู้องค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกของกรมฯ สู่การนำไปใช้ในการดูแลสุขภาพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเพิ่มขึ้น	500,000 ครั้ง

3. โครงการ/การดำเนินงาน

3.1 โครงการขับเคลื่อนการบริหารจัดการฐานข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

3.2 โครงการสร้างการตระหนักรู้ในการดูแลสุขภาพของคนไทยเพื่อการใช้ประโยชน์จาก ภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

3.3 โครงการพัฒนานวัตกรรมด้านสิทธิประโยชน์และนวัตกรรมความรู้การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกสู่ระดับสากล

3.4 โครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์ห้องปฏิบัติการและวิจัยทางการแพทย์แผนไทย

3.5 โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่องค์กรสมรรถนะสูง

3.6 โครงการส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกระหว่างประเทศ

3.7 โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลกลางด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

3.2.6 แผนปฏิบัติการ Clusters 6 ปฏิรูปองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

1. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนากรมให้เป็นองค์กรภาครัฐต้นแบบที่มีสมรรถนะสูง ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยมีบุคลากรที่เป็นมืออาชีพ มีคุณธรรม และมีความสุขในการทำงาน ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่โปร่งใส และทันสมัย

2. เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2569
ปฏิรูปกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สู่การเป็นองค์กรภาครัฐต้นแบบที่มีความคล่องตัวสูง ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลและนำทำงาน	1. จำนวนระบบ Back Office ที่พัฒนาและบูรณาการแล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่า	4 ระบบ
	2. จำนวนบุคลากรกรมฯ ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้นำในกลุ่มผู้มีศักยภาพสูง (Talent) ไม่น้อยกว่า	60 คน
	3. ระดับคะแนนความเชื่อมั่นของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT Score) ต่อการทำงานที่โปร่งใส	85 คะแนน
	4. จำนวนผลงานนวัตกรรมที่นำมาต่อยอดสู่การประกวดระดับประเทศ/นานาชาติ	18 ผลงาน

3. โครงการ/การดำเนินงาน

- 3.1 โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรยุคดิจิทัลสู่การเป็นองค์กรอัจฉริยะ
- 3.2 โครงการพัฒนาและยกระดับบุคลากรให้มีสมรรถนะด้านการบริหารจัดการสร้างกลยุทธ์ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการองค์กร
- 3.3 โครงการพัฒนาและยกระดับระบบสำนักงานอัจฉริยะ (Smart Back Office System)
- 3.4 โครงการยกระดับคุณธรรม ความโปร่งใส และจรรยาบรรณ
- 3.5 โครงการขับเคลื่อนองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ
- 3.6 โครงการพัฒนาขีดสมรรถนะองค์กรให้มุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างสูง

แบบฟอร์ม ประมาณการเงินงบประมาณตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
 การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 ข้อมูล ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2569

4.3 ประมาณการเงินงบประมาณ พ.ศ. 2569
 4.3.1 ประมาณการรายได้ของส่วนราชการ (กรณีส่วนราชการรายได้)

หน่วยงานในสังกัด	แหล่งรายได้ (กิจกรรม/ภารกิจ)	วงเงิน (ล้านบาท)
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	1. เงินบำรุงรักษาแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	113.8540
	2. เงินบำรุงก่อสร้างพัฒนาแพทย์แผนไทยและสมุนไพร	13.1531
	3. เงินบำรุงสถาบันการแพทย์ทางเลือก	1.7284
	4. เงินบำรุงก่อสร้างอาคารแพทย์	11.0057
	5. เงินบำรุงสถาบันการแพทย์แผนไทย	5.0000
รวมทั้งสิ้น		144.7452

4.3.2 ประมาณการเงินงบประมาณทั้งหมด 539.1415 ล้านบาท

แผนปฏิบัติการ	โครงการ ภายใต้แผนงาน/โครงการระดับกระทรวงสาธารณสุข	งบประมาณ (ล้านบาท)		ความเชื่อมโยง						หน่วยงานรับผิดชอบ				
		วงเงินรวม	รายได้จากรวม	ยุทธศาสตร์ชาติ			แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13				แผนการพัฒนาระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (EEC)			
				ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๑	แผนแม่บทระดับพื้นที่	แม่ข่ายที่	เป้าหมายหลักที่ (เป้าหมายของสำนักงานแม่ข่าย)	ยุทธศาสตร์ที่	ยุทธศาสตร์ที่			ยุทธศาสตร์ที่	เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่...	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
1.1.1	1.1.1	32.9174	32.9174	3	13	13.1	3	4	4	4	4.1	6	- สถาบันการแพทย์แผนไทย/ศูนย์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	
รวม	รวม	32.9174	32.9174											
	แผนงานที่ 1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยทุกกลุ่มวัย (ด้านสุขภาพ)	0.5000	0.5000											
	2. โครงการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพของประชากร	0.5000	0.5000											
	1.1 โครงการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (Self-Care) ด้วยศาสตร์ภูมิปัญญา - จัดทำคู่มือระดับโครงการ (คำเป้าหมาย) จำนวนแนวทางให้บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อส่งเสริมการจัดบริการในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ (ไม่น้อยกว่า 10 แห่งทาง)	0.5000	0.5000											
	แผนงานที่ 7 การพัฒนาตามโครงการพระราชดำริ โครงการเฉลิมพระเกียรติ และพื้นที่เฉพาะ	2.4820	2.4820											
	1. โครงการพระราชดำริ โครงการเฉลิมพระเกียรติ และพื้นที่เฉพาะ	2.4820	2.4820											
	1.1 โครงการน้อมรับพระราชดำริฯ นำร่อง สันักแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพและเขตนครบาล (World Class - จัดทำคู่มือระดับโครงการ (คำเป้าหมาย) ร้อยละของผู้ใช้บริการศึกษาที่ผ่านการทดสอบตามมาตรฐานสมรรถนะที่หลักสูตรกำหนด (ร้อยละ 80)	2.4820	2.4820	2	5	5.3	2	2	1	1	1.4	4	- สถาบันการแพทย์แผนไทย	

แผนปฏิบัติการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				ความเชื่อมโยง							หน่วยงานรับผิดชอบ				
	วงเงินรวม	งบประมาณแผ่นดิน	รายได้หน่วยงาน	เงินกู้ ในประเภท	อื่น ๆ	ยุทธศาสตร์ชาติ				แผนที่แนบมาสรุปจุดประสงค์เชิงพื้นที่ตามผังชาติ ฉบับที่ 13			แผนการพัฒนาระดับจังหวัด ที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ พัฒนาตะวันออก (ECC)			
						ยุทธศาสตร์ชาติที่	แผนแม่บทระดับพื้นที่	แผนย่อยที่	เป้าหมายหลักที่ (เป้าหมายหลักของแผน 13)	ชุมชนที่	เป้าหมายระดับ ชุมชนที่...			ตัวชี้วัดและค่า เป้าหมาย	กลยุทธ์ การพัฒนา	
โครงการ ภายใต้แผนงาน/โครงการระดับ กระทรวงสาธารณสุข																
แผนงานที่ 8 การพัฒนาระบบบริหารจัดการ กำลังคนสุขภาพ	1.5106	1.5106														
1. โครงการบริหารจัดการกำลังคนด้าน สุขภาพ	1.5106	1.5106														
1.1 โครงการพัฒนาฝีมือของ - ชีตซ์วีระระดับโครงการ (ค่าเป้าหมาย) จำนวนผู้ให้บริการในสถานบริการที่จัดการ ประเมินมาตรฐานผ่านการรับรอง TWD (สถานประกอบการ สถานพยาบาล ทั้ง ภาครัฐและเอกชน) (ไม่น้อยกว่า 50,000 คน)	0.7106	0.7106				2	5	5.3	2	2	1	1.4	4			- สถาบันการแพทย์แผนไทย
1.2 โครงการยกระดับอาชีพและสร้าง มาตรฐานการดูแลไทย สถานประกอบการ เอกชน และแหล่งท่องเที่ยวสุขภาพ - ชีตซ์วีระระดับโครงการ (ค่าเป้าหมาย) จำนวนผู้ให้บริการในสถานบริการที่ได้รับ การประเมินมาตรฐาน ผ่านการรับรอง TWD (สถานประกอบการ สถานพยาบาล ทั้งภาครัฐและเอกชน) (ไม่น้อยกว่า 50,000 คน)	0.8000	0.8000				2	5	5.3	2	2	1	1.4	4			- สถาบันการแพทย์แผนไทย
แผนงานที่ 12 อุตสาหกรรมการแพทย์ครบ วงจร การท่องเที่ยวสุขภาพ ความงาม และ แพทย์แผนไทย	28.4248	28.4248														
1. โครงการพัฒนาระบบห่วงโซ่อุปทาน สุขภาพและการแพทย์	28.4248	28.4248														
1.1 โครงการสร้างต้นแบบจุดดูแลผู้ป่วย ร่วมแห่งชาติ - ชีตซ์วีระระดับโครงการ (ค่าเป้าหมาย) 1) จำนวนผลิตภัณฑ์และบริการ บริการจุด เศรษฐกิจด้าน Soft Power สักตุนให้ การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร เป็นจุดดูแลผู้ป่วยที่เป็น เวทีแลกเปลี่ยน (100 รายการ) 2) ประชาชนที่เข้าถึงบริการท่องเที่ยว เชิงสุขภาพ อีอีอีอี และภูมิปัญญา ท้องถิ่น (ไม่น้อยกว่า 20,000 ราย) 3) จำนวนนวัตกรรมจากสมุนไพรรองรับการ ให้บริการทางการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือก (ไม่น้อยกว่า 5 ผลิตภัณฑ์) 4) จำนวนชุมชนที่อยู่ในแหล่งนำผู้ซื้อได้รับ ประโยชน์จากการพัฒนาสุขภาพแห่ง นี้พร้อม (ไม่น้อยกว่า 1 ชุมชน)	0.7350	0.7350				2	5	5.3	1	2	1	1.4	2			- กองทุน

แผนปฏิบัติการ	โครงการ ภายใต้แผนงาน/โครงการระดับกระทรวงสาธารณสุข	งบประมาณ (ล้านบาท)				ความเชื่อมโยง				แผนการดำเนินงานที่ระยะเชิงกลยุทธ์ ปีงบประมาณและวินาที (ECC)	หน่วยงานรับผิดชอบ				
		งบเงินรวม	งบประมาณแผ่นดิน	รายได้งบประมาณ	เงินกู้ ในประเภท	อื่นๆ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติ								
							ยุทธศาสตร์ชาติที่	แผนแม่บทระดับชาติ	แผนย่อยที่			แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13			
												เป้าหมายหลักที่ (เป้าหมายหลักของแผน 13)	ยุทธศาสตร์ที่...	เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่...	กลยุทธ์และค่าเป้าหมาย
งบประมา	งบประมาแผ่นดิน	รายได้งบประมาณ	เงินกู้ ในประเภท	อื่นๆ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติที่	แผนแม่บทระดับชาติ	แผนย่อยที่	เป้าหมายหลักที่ (เป้าหมายหลักของแผน 13)	ยุทธศาสตร์ที่...	เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่...	กลยุทธ์และค่าเป้าหมาย				
3. เชิง การจัดการศึกษา กัญชง และกระท่อมอย่างเป็นระบบ															
		งบเงินรวม	งบประมาณแผ่นดิน	รายได้งบประมาณ	เงินกู้ ในประเภท	อื่นๆ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติที่	แผนแม่บทระดับชาติ	แผนย่อยที่	เป้าหมายหลักที่ (เป้าหมายหลักของแผน 13)	ยุทธศาสตร์ที่...	เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่...	กลยุทธ์และค่าเป้าหมาย		
		13,8520	13,8520												
		5,4033	5,4033												
		5,4033	5,4033												
		0,4033	0,4033				3	13	13.1	4	4	4	4.1	6	- กองบัญชาการทหารแพทย์
		5,0000	5,0000				3	13	13.1	2	4	1	1.1	2	- กองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย
		1,3976	1,3976												
		1,3976	1,3976												
		1,3976	1,3976				6	20	20.1	3	13	1	1.1	3	- กองบัญชาการทหารแพทย์
		3,3104	3,3104												
		3,3104	3,3104				6	22	22.1	3	13	2	2.1	4	- กองบัญชาการทหารแพทย์/กองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย
		2,8124	2,8124												

แผนปฏิบัติการ	ความเชื่อมโยง										หน่วยงานรับผิดชอบ	
	โครงการ ภายใต้แผนงาน/โครงการระดับกระทรวงสาธารณสุข	งบประมาณ (ล้านบาท)			ยุทธศาสตร์ชาติ			แผนที่ดำเนินงานเชิงรุกและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13				แผนการพัฒนาระดับจังหวัด (ECC)
		วงเงิน	งบประมาณำต้น	งบดำเนินงาน	ยุทธศาสตร์ชาติที่	แผนแม่บทระดับที่	เป้าหมายหลักที่ (เป้าหมายหลักของแผน 13)	บุคคลที่รับผิดชอบ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	กลุ่มนโยบาย		
วงเงินรวม	งบประมาณำต้น	งบดำเนินงาน	รวมได้งบประมาณ	อื่น ๆ	ค่าประเภท	ในประเภท	อื่น ๆ	ค่าประเภท	ในประเภท	อื่น ๆ		
4. เชิง การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อคุณภาพชีวิต												
รวม	17.7062	17.7062										
แผนงานที่ 1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยทุกกลุ่มวัย (ด้านสุขภาพ)	13.0425	13.0425										
1. โครงการพัฒนาและสร้างศักยภาพคนไทยทุกกลุ่มวัย	2.1425	2.1425										
1.1 โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุวัยเกษียณอายุและคนพิการทางเลือก - ชื่อค้ำชูระดับโครงการ (ค่าเป้าหมาย) จำนวนผู้สูงอายุในชุมชนได้รับการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (ไม่น้อยกว่า 500,000 คน)	2.1425	2.1425		4	15	15.2						- สถาบันการแพทย์แผนไทย/สถาบันการแพทย์ทางเลือก
2. โครงการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพของประชากร	10.9000	10.9000										
1.1 โครงการส่งเสริมอาหารพื้นบ้าน (ค่าเป้าหมาย) 1) จำนวนนักโภชนาการและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ผ่านการพัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่ในการแพทย์แผนไทย เครื่องเทศ และสมุนไพรปรุงเป็นอาหารเพื่อสุขภาพทำหรับผู้เปราะบางในติดต่อเชื้อรังโรคระบบบริการสุขภาพ (300 คน) 2) จำนวนนักสุขภาพ ศร ๓. เจ็อ ประชาสัมพันธ์อาหารสมุนไพรพื้นบ้านเป็นไทย (ไม่น้อยกว่า 400 คน)	1.4000	1.4000		2	5	5.3					4	- สถาบันการแพทย์แผนไทย
1.2 โครงการ Thai Food Good Health - ชื่อค้ำชูระดับโครงการ (ค่าเป้าหมาย) จำนวนการเข้าถึงสื่อโทรทัศน์/ แพลตฟอร์มออนไลน์ ประชาสัมพันธ์อาหารเสริมอาหารเป็นยา (ไม่น้อยกว่า 50,000 ครั้ง)	9.5000	9.5000										- สถาบันการแพทย์ทางเลือก/สถาบันการแพทย์แผนไทย

แผนปฏิบัติการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				ความเชื่อมโยง										หน่วยงานรับผิดชอบ		
	วงเงินรวม	งบประมาณแผ่นดิน	รายได้หน่วยงาน	เงินกู้ ในประเทศ	เงินกู้ ต่างประเทศ	อื่น ๆ	ยุทธศาสตร์ชาติ				แผนที่พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13						
							ยุทธศาสตร์ชาติที่	แผนแม่บทระดับชาติ	แผนย่อยที่	เป้าหมายหลักที่ (เป้าหมายหลักของแผน 13)	ยุทธศาสตร์ที่	ยุทธศาสตร์ที่	เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่...	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย		กลยุทธ์/การพิจารณา	แผนการที่ออก (ECC)
โครงการ ภายใต้แผนงาน/โครงการระดับกระทรวงสาธารณสุข	0.4980	0.4980					3	13	13.3	3	4	3	3.1	5	-	หน่วยงานพัฒนาระบบ/สถาบันการแพทย์ทางเลือก	
	1.0218	1.0218					1	1	1.2							สถาบันการแพทย์ทางเลือก/ศูนย์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	
11. โครงการพัฒนาระบบบริการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติด	1.0218	1.0218															
1.1. โครงการฟื้นฟูชีวิตใหม่ (ชีวิตใหม่ New Life by DTAM - ชื่อศูนย์ระดับโครงการ)																	
1) จำนวนแผนกทางให้บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อส่งเสริมการบริการในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ (ไม่น้อยกว่า 10 แผนก)																	
2) จำนวนแผนกการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกอย่างบูรณาการร่วมกับแพทย์แผนปัจจุบัน และระบบสุขภาพชุมชน (ไม่น้อยกว่า 1 แผนก)																	
3) จำนวนบุคลากรการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติดแบบบูรณาการด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในสถานบริการสาธารณสุข (ไม่น้อยกว่า 2,000 คน)	1.0666	1.0666															
2. โครงการส่งเสริมสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย	1.0666	1.0666															
1.1. โครงการพัฒนาบริการเสริมสุขภาพตามแนวทางการแพทย์ทางเลือก (A-MED Drink)	1.0666	1.0666															
- ชื่อศูนย์ระดับโครงการ (คำเป้าหมาย)																	
จำนวนบริการรวมจากสมุนไพรจริงบริการให้บริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (ไม่น้อยกว่า 5 ผลิตภัณฑ์)																	

แผนปฏิบัติการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				ความเชื่อมโยง										หน่วยงานรับผิดชอบ			
	โครงการ ภายใต้แผนงาน/โครงการระดับกระทรวง/กรม/กระทรวง	งบประมาณแผ่นดิน	รายได้งบประมาณ	เงินกู้ ในประเทศ	เงินกู้ ในต่างประเทศ	อื่น ๆ	ยุทธศาสตร์ชาติ				แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13					แผนการพัฒนาระดับภาคและภูมิภาค (ECC)		
							ยุทธศาสตร์ชาติที่	แผนแม่บทระดับที่	แผนย่อยที่	เป้าหมายหลักที่ (เป้าหมายหลักของแผน 13)	ยุทธศาสตร์ที่	ยุทธศาสตร์ที่	เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่...	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย			กลยุทธ์/การพิจารณา	แผนการพัฒนาระดับภาคและภูมิภาค (ECC)
	งบประมาณรวม	2.6027	2.6027															
		2.4027	2.4027															
		2.4027	2.4027															
	โครงการ ภายใต้แผนงาน/โครงการระดับกระทรวง/กรม/กระทรวง																	
	2. โครงการพัฒนาองค์ความรู้																	
	1.1 โครงการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสูง																	
	- ชื่อตัวชี้วัดระดับโครงการ (ค่าเป้าหมาย)																	
	1) ร้อยละความสำเร็จของแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการกรมฯ กับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายเศรษฐกิจฐานภาพ (ร้อยละ 80)																	
	2) ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของประเทศไทย (ร้อยละ 80)																	
	3) ร้อยละของบุคลากรที่เข้าร่วมมีผลการประเมินศักยภาพและทักษะที่จำเป็นเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 80)																	
	4) ร้อยละของบุคลากรที่ผ่านการอบรม/สามารถนำความรู้ไปปรับปรุงแผนงาน/โครงการที่รับผิดชอบได้อย่างเป็นรูปธรรม (ร้อยละ 80)																	
	3. โครงการพัฒนาคุณภาพการตรวจทางปฏิบัติการอย่างสมเหตุสมผล	0.2000	0.2000															
	1.1 โครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์ห้องปฏิบัติการและวิจัยทางกรมพัฒนา	0.2000	0.2000															
	- ชื่อตัวชี้วัดระดับโครงการ (ค่าเป้าหมาย)																	
	จำนวนผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 10)																	
	1.1.1 โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นองค์กรอิสระ																	
	- ชื่อตัวชี้วัดระดับโครงการ (ค่าเป้าหมาย)																	
	จำนวนบุคลากรที่ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง/แต่งตั้ง (ไม่น้อยกว่า 10 คน)																	
	6. เชิง การปฏิบัติการสู่ความเป็นเลิศ	6.5540	6.5540															
	รวม	3.6520	3.6520															
	แผนงานที่ 8 การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนด้านสุขภาพ	3.6520	3.6520															
	1. โครงการบริหารจัดการกำลังคนด้านสุขภาพ	1.5520	1.5520															
	1.1 โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นองค์กรอิสระ																	
	- ชื่อตัวชี้วัดระดับโครงการ (ค่าเป้าหมาย)																	
	จำนวนบุคลากรที่ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง/แต่งตั้ง (ไม่น้อยกว่า 10 คน)																	

แผนปฏิบัติการ	งบประมาณ (ล้านบาท)				ความเชื่อมโยง										หน่วยงานรับผิดชอบ		
	โครงการ ภายใต้แผนงาน/โครงการระดับกระทรวง/ระดับกรม	งบประมาณแผ่นดิน	รายได้งบประมาณ	เงินกู้ ในประเทศ	เงินกู้ ต่างประเทศ	อื่น ๆ	ยุทธศาสตร์ชาติ			แผนที่อนาชาตสูงและสังคมพหุชาติ ฉบับที่ 13				แผนการพัฒนานวัตกรรมและนวัตกรรม (ECC) พินิจภาคตะวันออก (EEC)			
							ยุทธศาสตร์ชาติที่	แผนแม่บทระดับที่	แผนย่อยที่	เป้าหมายหลักที่ (เป้าหมายหลักของแผน 13)	ยุทธศาสตร์ที่	ยุทธศาสตร์ที่	เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่...			ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์การพัฒนาก้าวหน้า
งบประมาณ	งบประมาณแผ่นดิน	รายได้งบประมาณ	เงินกู้ ในประเทศ	เงินกู้ ต่างประเทศ	อื่น ๆ	6	20	20.5	เป้าหมายหลักที่ (เป้าหมายหลักของแผน 13)	ยุทธศาสตร์ที่	ยุทธศาสตร์ที่	เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่...	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	กลยุทธ์การพัฒนาก้าวหน้า	แผนการพัฒนานวัตกรรมและนวัตกรรม (ECC) พินิจภาคตะวันออก (EEC)		
	2.1000	2.1000					6	20	20.5								สำนักงานเลขาธิการกรม
โครงการ ภายใต้แผนงาน/โครงการระดับกระทรวง/ระดับกรม กระทรวงสาธารณสุข	1.2 โครงการพัฒนาและยกระดับบุคลากรให้มีสมรรถนะด้านการบริหารจัดการ สร้างแรงผลักดันการปฏิบัติงาน บริหารจัดการองค์กร - ชื่อตัวชี้วัดระดับโครงการ (ค่าเป้าหมาย) 1) ร้อยละของผู้ที่รู้วัฒนธรรมที่มั่นคง จากหลักสูตรการบริหารจัดการกำลังคนที่มีศักยภาพสูง (Talent Management Program : TMP) ไปปรับใช้จริง (ร้อยละ 70) 2) ร้อยละของคะแนนความพึงพอใจจากแบบประเมิน Happiness (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60)	3.7760	3.7760				6	20	20.1	3	13	1	1.1	3			สำนักงานเลขาธิการกรม/ ศูนย์พัฒนาระบบบริหาร
	3.7760	3.7760															
	0.3200	0.3200					6	20	20.1	3	13	1	1.1	3			สำนักงานเลขาธิการกรม/ ศูนย์พัฒนาระบบบริหาร
1. โครงการยกระดับความมั่นคงปลอดภัย ไซเบอร์	1.1 โครงการพัฒนาและยกระดับระบบสำนักงานอัจฉริยะ (Smart Back Office System) - ชื่อตัวชี้วัดระดับโครงการ (ค่าเป้าหมาย) 1) ร้อยละของบุคลากรที่เข้าถึงและใช้คุณสมบัติของระบบ DSA ในการปฏิบัติงานและประกอบภารกิจคลิ๊ง (ร้อยละ 80) 2) ร้อยละของการลดต้นทุนการบริการจัดการภายใน (เช่น การลดค่าใช้จ่ายกระดาษ/ค่าใช้จ้างงานสารบรรณ) (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15)	3.4560	3.4560				6	20	20.1	3	13	2	2.1	3			สำนักงานเลขาธิการกรม
	3.4560	3.4560															

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2561.
ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 135 ตอนที่ 13 ก ลงวันที่ 7 มีนาคม 2561
- กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2564) แผนปฏิบัติการด้านสุขภาพโลก พ.ศ. 2564-2570 (Thailand Global Health Action Plan 2021-2027) (ม.ป.ท.)
- กองวิชาการและแผนงาน กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. (2565) แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. (เอกสารออนไลน์) <https://drive.google.com/file/d/1l7HJHJ8nlvxJsS-loxtvTvsjo8ZpKiau/view> (เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2569)
- คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ. (2566) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570. (เอกสารออนไลน์) <https://www.dtam.moph.go.th/index.php/th/download/9995-dl0146.html> (เข้าถึงเมื่อ 7 มกราคม 2569)
- ประกาศ เรื่อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566-2570). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 140 ตอนที่ 21 ก ลงวันที่ 20 มีนาคม 2566.
- ประกาศ เรื่อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561-2580). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 136 ตอนที่ 47 ก ลงวันที่ 11 เมษายน 2562.
- ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 139 ตอนที่ 258 ง ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2565.
- ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2561.
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 1410 ตอนพิเศษ 51 ง ลงวันที่ 7 มีนาคม 2566.
- สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2566). ธรรมนูญว่าด้วยสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2565 บริษัท พิมพ์สิริพัฒนา จำกัด. นนทบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ของ ประเทศ พ.ศ. 2566-2570. (เอกสารออนไลน์) https://pub.nstda.or.th/gov-dx/wpcontent/uploads/2022/12/Thailand_SRI_Plan_5_Years_2023-2027_Complete_Edition.pdf (เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2568)
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2564) แผนปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยว เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566-2570 FIX FAST FORWARD TOURISM. (ม.ป.ท.)
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566-2570 (เอกสารออนไลน์) <https://www.dga.or.th/policy-standard/policy-regulation/dga-019/dga-027/dg-plan-2566-2570/> (เข้าถึงเมื่อ 7 ตุลาคม 2568)

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2566) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมพืช
กัญชางสู่เชิงพาณิชย์ (พ.ศ. 2566-2570). (เอกสารออนไลน์) [http://bioie.oie.go.th/oieqrcode/
uploadFile/oie586202696_1323276915.pdf](http://bioie.oie.go.th/oieqrcode/uploadFile/oie586202696_1323276915.pdf)
- องค์การอนามัยโลก. (2556) ยุทธศาสตร์การแพทย์ดั้งเดิมขององค์การอนามัยโลก พ.ศ. 2557-2566 [WHO
Traditional Medicine Strategy 2014-2023] (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, แปล). กรุงเทพฯ :
อุษากการพิมพ์. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 2013)

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

กองวิชาการและแผนงาน
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนงาน